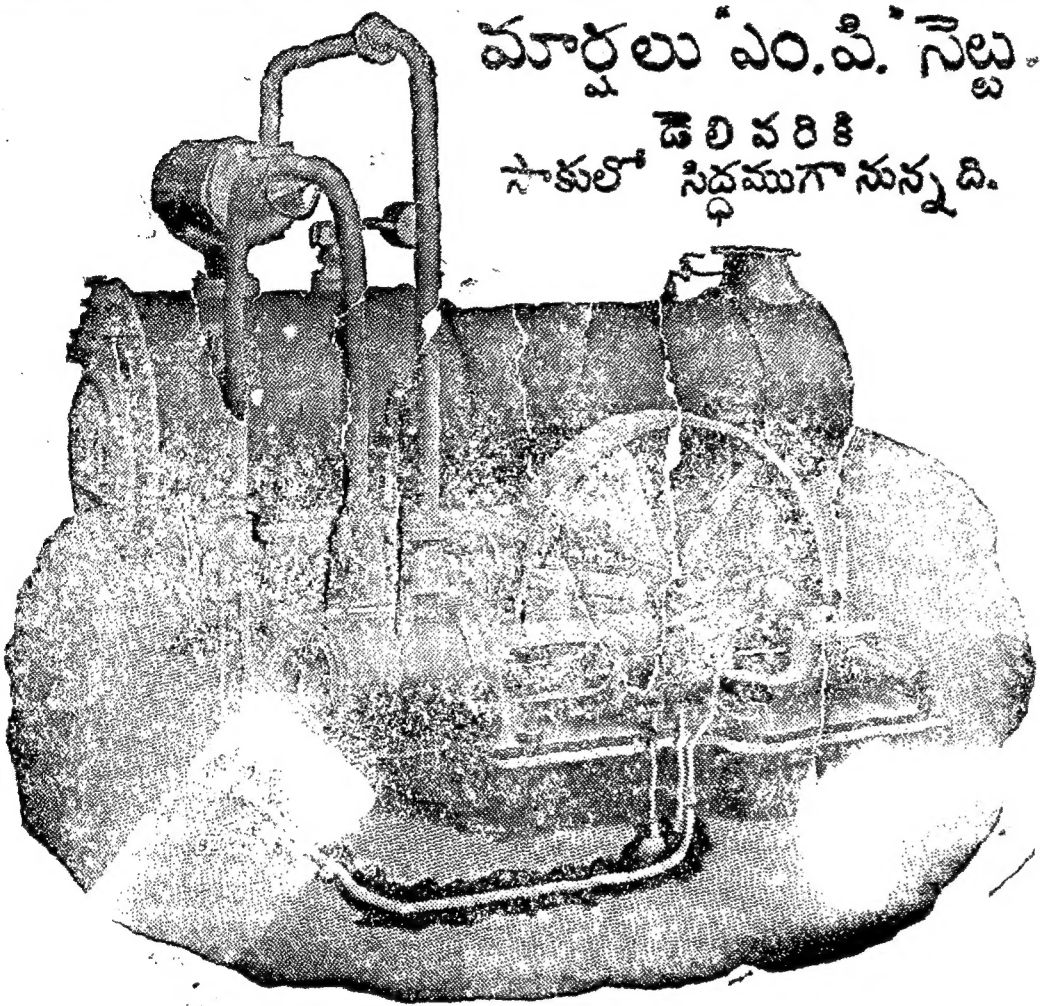

31098 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8. } డెన్మార్క్‌కు 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 13 తేది మంగళవారం } No. 135.
సంపుటము. ౮ } దుర్గతి నాను సంవత్సర భాద్రపద మాస శుద్ధ చ్చాది ౧౨. } సంచిక. ౧౩౫

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు.
డెలివరీకి
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, నూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ ప్రైవంగు
మొదలగువాటిలో వయిన ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్తి నెట్టు
యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1808

మార్వలు ననుజ్జి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కాశ్మీర్, బెనారస్, లాహోరు. నెం. 9, సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర పవిత్రమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
సంత మాత్రమున నయమగును.
సులభ మేల 0-10-0 అణాలు

మోహనీలైలము

సీసా 1-3 0-12-0

తామరలైలము

శబ్ద 1-3 0-6-0

చంద్రాపాణి

శబ్ద 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి - మదరాసు

ఇదే మంచినమయము

స్వీమకమలాల పుష్పరాగములకెంపుల బం
గలున్ను వెల సరసముగాను పని శుద్ధ
యగుచు దొరుకును. ఒకసారి కొనిచూడండి.
గోటా మునిరత్నం శైలి లింకు సన్మ,
217, వైవాహిక - మదరాసు.

1078

వనాపధినరస్పరిల్లా

రక్తహీనతకు రక్తమయొక్క అతిశక్తికరమైన పోషకము
అయిండు శేర్షిక నాంబికి. ధర 1-12-0
ఇండియా కిలోగ్రాములకు ఎచ్చటి వైద్యుల కలహాళియు
ప్రతివేదకా శంకలనును. (2978)

విలానము పి. డి. సావంత్.

నెం 144 ఫస్ట్ ఫాజీ బొంబాయి.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

వ్రాసిన కిపాయి ఖర్చులు కూడను ఆ వేషింపక ఇప్పుడే మీకు
ఒక ప్రతి "కామ శాస్త్రము" వంతుదము.

త్వరపడుడు!

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆరంభనిగ్రహ యావధాయము, 217, బ్రాచ్చే, మదరాసు.

ప్రతిపంతు

27 ఆగష్టు 1921 సం. అంతమయ్యే వారమునకు మద రాసురాజధానిలో భూస్వామియొక్క ఇతరదేశముల కెగుమతి అయినట్లయిన ప్రతిపంతులు:

(అంతలన్నియు 400 పానుల బేలులసంఖ్యలో చదువ వలెను.)

గతవత్సరమున ఈ వారమున దేశములోని మిల్లులలో 2598, సముద్రముమీద ఎగుమతి 308.

ఈ వారమున మిల్లులలో 2131, సముద్రముమీద ఎగు మతి 5618.

గతవత్సరము ఫిబ్రవరి నుండి ఇదే వారమునకు మిల్లులకు 88637, సముద్రముమీద ఎగుమతి 90828.

ఈ వత్సరము 1 ఫిబ్రవరి నుండి ఇప్పటివరకు:—మిల్లులలో 89940, సముద్రముమీద ఎగుమతి 1050431.

1921 జనవరి నుండి జూను మాసాంతమునకు రయిలు మీద ఎగుమతి 65483, రైలుమీద మద్రాసు రాజధానిలోని దిగుమతి (1921 జనవరి నుండి జూనువరకు) 9503.

27 ఆగష్టులో అంతమయ్యే వారమునకు ప్రెస్టింగు ఫ్యాక్టరీలలో ప్రెస్సు చేసినట్లయిన ప్రతిపంతులకు ఫ్యాక్టరీ లకు వచ్చినది.

(అంతలన్నియు 400 పానుల బేలులలో చదువవలెను.)

గతవత్సరము:— 28 ఆగష్టులో అంతమయ్యే వారములో ప్రెస్సు చేయబడినది 6081, 1 ఫిబ్రవరి నుండి 28 ఆగష్టువరకు ప్రెస్సు చేయబడినది. 375 x 951. అదే కాలమున నాలుకకుడు యంత్రములకు వచ్చిన ప్రెస్సు చేయబడినది 12867. అదే కాలమున మొత్తమునది 288818.

ఈ సంవత్సరము:— ఈ వారమున ప్రెస్సు చేయబడినది 5228, 1 ఫిబ్రవరి నుండి ఇప్పటివరకు ప్రెస్సు చేయబడినది 232069. అదే కాలమున నాలుకకుడు మిల్లులలోనికి వచ్చినది 13283. అదే కాలమున రెయారైన మొత్తమునది 305852. దైవత్వ గారు 1920-21 సంవత్సరమునకు చేసిన అంచనా 356200.

చింతలపూడి డివిజన్ కల్లును కాణములు

శ్రీ మురళీనాథ సం. భాద్రపద శు కి మంగళవారము సోమ మహారాశ్రమి కో. వెంకటకృష్ణరాయలహస్తారు గారున్న ప్రకాశరావుగారున్న మంగయ్యపంతులుగారున్న అన్నపూర్ణాదేవిగారున్న యికా కొందరున్న మా గ్రామము విచ్చేసి ఆసోమనాంకాలము, మహారాజశ్రీ గార్లపాటి తాతయ్యగారి అధ్యక్షత్వక్రింద సహాసభ ఒకటి గావించి, మరు నాడు ప్రభుత్వమువారు తమక చేరిలో చింతలపూడి రేంజీ పదమూడు కల్లును కాణములు పాటులపాడ ప్రారంభించి. అంత పాటదారు లు దేశభక్తులు పురజనులు సుమారు మూడు వేలజనముక చేరి ప్రహ రిద్వారమువద్దకు వెళ్ళగా రాజభటులు ద్వారముకడ నిలిచి పాట దారులు తప్పు తదితరులు లోనికి రాకుండును. అట్లు నైవారి ఆజ్ఞ అని చెప్పిరి. అంతట మేమును పాటపాడెదము. భారతపుచ్చ కొనుడు అని చెప్పగా అంత ఒక కొకరిగా లోనికిరానిచ్చిరి. అంత నాయకులు వైచెప్పినముగ్గు రును కచేరి అరుగులవైకి వెళ్ళిరి. పాటదారులు ఎవ్వరును కచేరి లోకి వెళ్ళలేదు. అన్నపూర్ణాదేవి కచేరియెటుటనున్న మామిడి తోటయందు సభగావించి ఉపన్యసింప నారంభించెను. పాట దారులు కచేరిముఖమైనను పాటలమొగమైనను మాడనొల్లక అన్నపూర్ణాదేవిగారి వాక్యధామ్యతమును గ్రోలుచు చెట్లనీడను హాయిగా కూర్చుండిరి. ఉద్యోగులు ఎటులైనను దుకాణములు పాడించవలెనని ప్రయత్నించి నూరురూపాయల విలువగల దుకాణములు పదిరూపాయలవరకు తగ్గించి ఒకసారికి రెండు సారులు మూడుసారులుకూడ పాడి విధులను నిర్వహింప విరమించి రి. గ్రామవాసులెల్లరు విదేశవస్త్రబహిష్కార మొనర్చెదమని మనఃపూర్వకముగా వాగ్దానము చేసిరి. సుమారు రెండువందల రూపాయల విలువగల విదేశవస్త్రములు దహింపబడెను.

ఒకాభివృద్ధి మండలసభలు:-మండలసభల. సమావేశము గూర్చి యోచించుటకు 8-9-21 తేదీని మాడుగులపురసహజన సభ జరిగినది. అందులో నీ సభలు ఆశ్రిత శుద్ధమందు జరుపు టకు తీర్మానింపబడినది. భవిష్యత్తులో చిన యజ్ఞ నారాయణ శర్మగారు ఆహ్వానసంఘ అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. మం డలసభలోపాటుగ తృతీయగ్రంథాలయసభ జరుపుటకు తీర్మా నింప బడినది. జగన్నాథ భూపతిదేవు గారిని ఆహ్వానసంఘ అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడెను.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీలో చేరిన పొగాకుతోటలో 521 అంకణములు 1921 సం. సెప్టెంబరు నెల 15 తేదీ వట్టికు ఏ లంబేయబడును. అంకణము ఒకటికి సర్కారుపాట 12-0-0 లు వంతున పెట్టబడును. పాటపాడువారు రూ 50-0-0లు ధరా వత్తు కట్టవలెను. ఏలమునకు సంబంధమైన పరత్తులు, ప్లాను వగయిరా నెల్లూరుమునిసిపలు ఆఫీసులో తెలిసికొనవచ్చును.

గ్రామకార్యగమ సంఘములస్థాపన:- భర్తవరము తాలూకా, రామగిరిసిర్కాలో చేరిన యాక్రిండ్రి గ్రామములలో శ్రీయ్యత కోనవేంకటరాయ శర్మగారు అసహాయోద్యమమును గూర్చి యుపన్యసించి గ్రామకార్యగమ సంఘముల నేర్పాటు గావించిరి:- మక్కనవారిపల్లి, కొండాపురము, పోలేపల్లి, గరిమాపల్లిపల్లి, కంచుకుంట, కానుగులగుంట, కొత్తపల్లి, ముత్తు వగుంట.

తోటరావులపాడు:- నందిగూడు తాలూకా తోటరా వులపాడు గ్రామములో వినాయకచతుర్థిపండుగరోజున ప్రజ లందరు కూడి మహాత్మాగాంధీలిక పటములను నూరేగింపుచేసిరి. ఆనందగృహమున మ.రా. ముల్లుమల్లికార్జునుడుగారు ముదిగొండ మ ల్లికార్జునుడుగారు దేశకాలస్థితులు స్వదేశవస్త్రధారణను గురిం చి యుపన్యసించిరి. గ్రామములు పంచాయితీకోర్టున్న కార్యగమ సంఘమున్న స్థాపించిరి. అందు సుమారు 100 మంది సభ్యులు చేరిరి. సుమారు 200 రాటములతోను 15 మగ్గులతోను పని చేయుచున్నారు.

నరసాపురంతాలూకా కల్లుపాటలు:- ఈనెల 7 వ తేదీని దిగమర్రు, లింగనబోయినచెర్ల, కోడేరు గ్రామములలో జరిగినవి. దిగమర్రులో ౧౧ దుకాణములకు నెవ్వరును పాట పెట్టలేదు. లింగనబోయినచెర్లలో మొగలతుర్రు, తుయ్యరదుకా ణములుమాత్రము స్వల్పమొత్తములకు పాటపెట్టబడినవి. ఆయా గ్రామములు తాళ్ళయివ్వమనియు త్రాగకుండా కట్టుబాటుచేసె దమనియు ప్రతిజ్ఞ చేసిరి. కోడేరులో ౧౧ గ్రామములకు ౬ గ్రామములుమాత్రము పాడిరి. వాటిలో కాడమంచిరి, కోడేరు, పాలకొల్లు దుకాణములు తిరిగి విడుదల పెట్టబడినవి.

ఆంధ్రనాటకసమాజము ప్రారంభము నెలగల వెం కటరెడ్డిగారు సిరియాం పట్టణమునకు వారి నాటకసమాజముతో వచ్చి కొన్ని నాటకములు ప్రదర్శింపుచుండగా, నూతనముగా నెలకొల్పబడిన భారతవర్ష పాఠశాలకున్న భారతవర్ష గ్రంథాలయమునకున్న తగు సహాయము చేతుమని మేము కోరగా, గయోపాఖ్యానమును పక్కపరిశీలించినాటకమున ప్రదర్శించి అందుల రాబడినుండి 400 నాలుగువందలు రూపాయలు విరాళముగా నెనుంగి యాపట్టణమునకుండు ఆంధ్రసోదకుల యొక్క కృతజ్ఞతకు పాత్రులై రని సిరియాంనుండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

మల్లారాశ్రీ గాడిచెల్ల వారి సర్వోత్తమరావుగారు 3-౯-౨౧ తేదీ సాయంకాలము నంద్యాలలో చావసామిప్య మున మహాసభ గావించి, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశ చ్యోటను నిరసించుచు, మదరాసుగవర్నరు మోస్తాలవిష్టవ సందర్భమును గురించి కాసనసభయందొసంగిన యుపన్యాస మునందలి కొన్ని విషయములను ఖండించుచు, సహాయనిరాక రణతత్వముగురించి విపులముగ విమర్శించుచు, స్వరాజ్యసాధారోపాదమునకు విదేశవస్త్రబహిష్కారము, మద్యపాన నిషేధన, కోర్టులబహిష్కారము ప్రధానసోపానము లని యొక్తియుక్తముగ రెండున్నరగంటలకాలము గంభీరోపన్యాస మొసంగిరి.

భర్తవరము తాలూకా, రామగిరిసిర్కా స్వరాజ్యసభ, పెద్దెంబరు నెల 8 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు రామగి రియందు శ్రీయ్యత కోన వేంకటరాయశర్మగారి యధ్యక్షత్వక్రింద సమావేశమైనది. శర్మగారు స్వరాజ్యతత్వము, రాజునకును ప్రజలకును గల సంబంధము, అసహాయోద్యమ ప్రాబల్యము, లను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. తరువాత పెద్దెంబరు 30వ తేదీలోపల అఖిలభారత బాతీయోపసంఘమువారిచే నిర్ణయింపబడిన విదేశ వస్త్ర బహిష్కారమును, మద్యపాన నిషేధమును, పంచాయితీ స్థాపనమును, ఫిర్కాలో చేసిన ఆయాగ్రామములవా రెల్లరును పూర్తిచేయింపవలెనని తీర్మానము గావించబడినది.

నూజివీడు వార్తలు:- పోలీసువారిని కొట్టినారని అన్యాయముగా 19 మందిమీద తేబడిన కేసులో 11 మంది ముద్దాయి లకు కఠినశిక్ష విధించబడినసంగతి చదువరులకు విశదమే. శిక్ష విధించబడిన ముద్దాయిలలో నరసింహాచార్యు లనువానికి 15 సంవత్సరములు వయస్సు మైనారు. 18 సంవత్సరముల వయస్సు క్రింద భావించి 4 మాసములు కఠినశిక్ష విధించినారు. ఒకరు జైలులకు పోయినతోడనే వారిపదవి యింకొకరు స్వీకరించి సక్రమాందోళన చేయుట సహాయనిరాకరణము యొక్క మూల మాత్రము. ఆరీతినే పయిముద్దాయి జైలులకు పోవుటతోడనే వారి తల్లిగారు స్వీకరించి పెండ్లిశంకుయిన దేశభక్తి పాటుపడుచున్నందులకు మేనుందరము సర్వదా కృతజ్ఞులము. ఈమెపేరు మరింగంటి నరసమాంబగారు. వైష్ణవులు. సంస్కృతాంధ్రవిద్య లెఱిగినవత్తిమత్తి. వేదాంతవక్త. ఈమె వారమున కొకరోజున పురములోనున్న శ్రీపురుషుల కందరకు సభ నేర్పర చి తమ విద్యుక్తశర్మము నెరవేర్చుట కడుక్లాసునీయును. ఈమెకు వత్తాసిగా శ్రీమతి ఆదిరాజు వేంకట్రామాంబగారు కూడ పాటుపడుచున్నారు. ఇటీవల ఇచట జరుపబడిన శ్రీసభలో కొత్తగా స్థాపింపబడిన శ్రీసంఘమునకు నరస మాంబగారు అధ్యక్షురాలుగను, వేంకట్రామాంబగారు కార్య దర్శినిగను యెన్నికగాంచిరి.

ఏలము అమ్మకము

యాదాద్రి వెంకటసుబ్బయ్యగారి సుబ్బయ్య శెట్టి గారి యొక్కయు, సారా వెంకటస్వామి నాయుడు గారియొక్కయు ఇన్ సోల్ వెన్సి

(వెటివన్ నెం 82/1921) సందర్భమున మెస్సర్స్ డౌడన్ కంపెనీవారు

కడవజల్లా కోడూరులో నుండు గృహములు, భూములు, తోటలు మొదలగు ఆస్తులను ఆయా భవనములు, స్థలములవద్ద 1921-వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 20-వ తేదీ మంగళవారమునాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు, అదే ప్రకారముగా తరువాతి దినములందును

బహిరంగ ఏలము వేసి

విక్రయించెదరు. వ్యాటలాగు వలయువారు మద్రాసు నుండు రామ శెట్టి వీధిలో 21-వ నెంబరు భవనమున నుండు ఆక్స నర్లుకు వ్రాసిన బడయగలరు. 3129

నోటీసు (3184)

ఆర్కాడు నవాబుగారి 1921 వ సంవత్సరము విరాళములచట్టమును (బిల్లు నెం 5/1921) గురించి ఆలోచించుటకై, మద్రాసు శాసనసభవారిచే నియమించబడిన ఉపసంఘమువారు భర్తవరము జార్జి కోటయందున్న శాసనసభా ఆవరణమున కుత్తరమునం దుండు సంఘగదియందు 1921-వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 27-వ తేదీ మంగళ వారము నాయంత్రము 4.30 గంటలకు సమావేశ మగుదురు. ఆర్కాడు నవాబుగారి శ్రుతిధులును, మరియు ఈచట్టము విషయములో ప్రత్యేక ఆసక్తి గలవారందరును దయచేసి సభకు రావచ్చును.

F. J. RICHARDS, Secretary to Government Local Self Government Department.

“అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని”

ఇది మంచి ఆకర్షకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి పుష్కలముగను ఇది చూచుకొనుటకు బాధ్యము, పుట్టినతేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అపురవములేదు, నులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినవి. గొప్ప సర్టిఫికేటులను పొందినది. నెల 1 రూ ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారు ఆరీ వారాయణరావు పంతులు. బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాసిరి. “రాకల ద్వారా తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంకీర్ణ శలిగించునని నా నిశ్చయము.” పుస్తకమును కలయువారు యా దిగున చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము. పోడవరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా 2868

పారిశ్రామిక విశేషములు

వి. ఎన్. శర్మగారు బి. టి. ఎన్. ఎన్.

కృత్రిమపట్టు

పట్టుపురుగులను పెంచుచు, వానినుండి పట్టును దీయుచు మానవులకు పయోగములగు వస్తువులను చేయుచుండుట మూలము ఇంతవరకును వినియున్నాము. పట్టుకొరకు పురుగులను చంపి పాపమున కొడిగట్టుకొనుట చుంచిదిగాదనియు, వానికవిధముగ పట్టు తయారుచేయుటకు విలుగలదని పోర్చుగులుదేశము నందలి నొక ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞుడు లోకమునకు చాటుచున్నాడు. ఈయన కృత్రిమపట్టు అత్యద్భుతమైనది. అరటిగొండలను బాగుగా నెండబెట్టి కొన్నిరసాయనిక పదార్థములను వానితో చేర్చినయెడల క్రొత్తరకపు పట్టును తయారుచేయుటకు విలుగలదని ఈయనగారు, తమపరిశోధనలవలన కనుగొనగలిగిరి. స్వాభావికమగు పట్టునకన్న, ఈకృత్రిమపట్టు గట్టిగను, చూచుట కందముగను నుండగలదట. దీనికిని దానికిని ఏమాత్రము భేదముగ పడుటయే కష్టతరమట. ఈ పట్టుతో చేయబడు వస్త్రములు మొదలగునవి చాలాకాలమువరకు చివగకయుండగలవట. అరటి నారతోనేగాక మరియెట్టి నారతోనైన కృత్రిమపట్టులను ప్రకారము కృత్రిమపట్టును తయారుచేయవచ్చునని ఈ శాస్త్రజ్ఞుడు చాటుచున్నాడు.

ఉల్లిగడ్డలు

కూరగాయ లన్నింటిలో ఉల్లిపాయలు వైద్యమునకు చాలాభిప్రదములని ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయము. వాని యందుగల లోహపదార్థములు మానవుల ఆరోగ్యమున కెంతయో లాభప్రదములు. నిద్రలేకుండ బాధపడువారికి నిమిష కాలములా ఇవి మంచిగుణము నిచ్చును. పక్షి వాయువులచే బాధపడువారికి వీనివలన గలుగు లాభములు వర్ణింపవలెకముకారు. ఆహారపదార్థముల నన్నిటిని జీర్ణించునటుల చేయుకై ఈ ఉల్లిపాయలందు గలదు.

క్రొత్తరకపు భోజనపదార్థము

అరేబియా మొదలగు దేశములలో చక్కెర, తేనె, మొదలగు తీపిపదార్థములకు బదులుగ నున్నా అను క్రొత్తరకపును వాడుచున్నారు. మనదేశములో వైతము ఉత్తరప్రాంతమున ముస్లిములు విస్తారముగా ఈమన్నానె వాడుచున్నారు. ఈవస్తువు ఏవిధముగ తయారుగునో అలాచింతము. మెనపాట్లో మియా, కుర్దస్తాన్ దేశములలోను, పరిష్యా దేశముయొక్క సరిహద్దుల ప్రాంతములలోను మన్నా విస్తారముగ దొరుకుచున్నది. సెప్టెంబరు నెలలో కురియు మంచుబిందువులు సాధారణముగా ఆకుల కంటుకొని యుండును. ఉదయ మగునప్పటికల్ల, ఆవిందువులు ఘనీభవింపి, ధాన్యపుగింజల ఆకారమునటి క్రొత్త రూపమును దాల్చును. తెల్లవారగానె, అదేశములలోని ప్రజలు చెట్లక్రింద బట్టలనుగాని, చాపలనుగాని వరచి, చెట్లకొమ్మలను విడల్పుదురు. వెంటనే ఆకులకంటుకొనియున్న మన్నాగింజలు క్రిందరాలును. వాని నన్నిటిని ప్రోగుచేసి, బాగ్దాదు పట్టణమునకు వికరూరపై నావలమీద బంపుదురు. అరేబియాలోని ప్రజలు శితకాలమున ఈ మన్నాగింజలను గోమవులను వియ్యము మొదలగు ఆహారపదార్థములకు బదులుగా భుజింతురు. గింజలు తీపిగను, రుచిగను నుండును.

రసాయనశాస్త్రము

రసాయనికమునకు సంబంధించిన పరిశ్రమలు మనపూర్వీకులకు తెలియవనియు, అన్నియు నవీనవిజ్ఞానము లనియు మనలో గల ఆంగ్లేయశాస్త్ర విద్వాంసులు వాకొనుచున్నారు. ఇందు ఎంతమాత్రమును నిజమువేరు. మన భారతదేశమున రసాయనిక పరిశ్రమలు పూర్వము అత్యున్నతదశలో నున్నవని చెప్పటయొక వింతగాదు గదా! అనాగరకతకు నాలవాలమని ఇప్పటి వారు పేర్కొనుచున్న అస్మీరియాదేశము నెక్కువేల శతాబ్దములనుండి ఈపరిశ్రమలలో కడుంగడు ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నదని ఈమధ్య చేయబడిన ప్రకృతిశాస్త్రపరిశోధనలవలన తెలియవచ్చుచున్నది. అదేశపు భూభాగములను పరీక్షించుచుండ, ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞుల కొకగొప్ప కొలిపి అగపడినది. దాని చుట్టు ప్రక్కలగల పదార్థములనుబట్టి చూడ, అచ్చట చాలాకాలము క్రిందట పరిశ్రమలయ ముండియుండ వచ్చునని వారి అభిప్రాయము. ఈజిప్టుదేశములో వైతము పూర్వ న్యుట్టిపర్వతాది కాలములు లనేకములు బుండెడి వని అచ్చటి పరిశోధనలవలన తెలియచున్నది.

క్రొత్త రైలుమార్గము.

ఇప్పుడు ఇంగ్లాండు దేశమునుండి బహుమదేశమునకు ప్రయాణము చేయవలయుననిన, సముద్రముమీద సుమారు నెలదిగము

లకు వైగా ట్టీమరుమీద వెళ్లవలసియుండును. ద్రవ్య మపరిమితముగ వ్యయము చేయవలయును. తిన్నగా ఇంగ్లాండునుండి జపానుకు వెళ్లు ట్టీమరు బహుకొద్దిగ నున్నది. వానికొరకు వారముల కొలది లండను చేవులయొద్ద వేచి యుండవలయును. ఈ కష్టము లన్నిటిని కనిగొని, వానిని నివారణచేయుటకు గాను, తగిన ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. నానారాజ్యముల దాణిజ్య సంఘములవారి సభయొకటి ఈ మధ్యనే జరిగి, ఈ విషయము చర్చింపబడినది. ఇంగ్లాండునుండి జపానువరకు అయోమార్గమును త్వరలో నిర్మించుటకును, ఇంగ్లాండునకును క్రొంచి దేశమునకును మధ్యనుండి జలసంధిగనుచు సాగంగము త్రవ్వించి, రాకపోక లతిసులభముగ జరుగుటకును ఈ సభవారు తీర్మానించిరి. రైలుచార్జీలు వైతము యుద్ధాధారంభముననున్న రేట్లకు తగ్గించి ప్రయాణికులకష్టముల నాపుటకును తీర్మానించిరి. జపానుదేశమువారు వైతము ఈసభవారి తీర్మానము నామోదించి దానిని కార్యరూపమున బెట్టుటకు అన్ని విధముల లోడ్డుడెవమని వాగ్దాతముచేసిరి. ఈతీర్మానమే కార్యరూపమున బెట్టుబడిన, రాకపోకల ఇబ్బందు లనేకములు పోగలవు. భారతదేశమునకు ఇక ముందు ఇంగ్లాండునుండి రాకలయవనయెడల, సముద్రముమీద రానక్కరలేదు. క్రొంచి, స్విజ్డండు, యర్స్, పరిష్యా మొదలగు దేశములలోగూడ అ తి సు ల భ మ గ 9, 10 ది న ము ల లో నే రా వ చ్చు ను. రైలు చార్జీలు వైతము ప్రస్తుతపు ట్టీమరు రేట్లలో సగముకన్న తక్కువగుండునని అంచనా వేయబడినది. ఇప్పుడు ఇంగ్లాండునకుగాని, మనదేశమునకుగాని ట్టీమరుగూడ వెళ్లవలయునన్న ప్రాధునసోద్యమ ప్రభుత్వమువారి యొద్దనుండి నైకొనవలయును. ఈరహదారిపై ప్రముఖు లెవారు ఒకస్థలమునుండి మరొకస్థలమునకు కదలుటకు వీలులేదు. ఈ ఆయోమార్గము వేయబడిన ఈకష్టములు వైతము లోలగును.

అగ్నిపుల్లల పరిశ్రమ

అగ్నిపుల్లల పరిశ్రమ మనదేశమున పెంపొందించుటకు పాటుబడుచున్న శాస్త్రజ్ఞుల ప్రయత్నములలో చాలవరకు కొనసాగిన దనియె చెప్పవచ్చును. ఈవిషయమును గురించి ప్రాధానము ఎం. జి. కాశీగారు ఇండస్ట్రీప్రతికకు వ్రాయుచు అగ్ని వెట్టెలయంత్రాలయము మన దేశమునకు కావలసి నన్ని అగ్ని వెట్టెలను సప్లయ చేయుటకు గాను వీలున్నదనియు, మూచించుచున్నారు. మధ్యపరగజాలలోని చాందా జిల్లాకు దక్షిణభాగముననున్న అడవిలో అగ్ని వెట్టెలు చేయుటకు పనికివచ్చు కర్రసామాను ఎంత కావలయునన్న అంత దొరక గలదట. గోదావరినది ఈ అరణ్యములోగూడనె పారుచున్నది. అందువలన ఈ పరిశ్రమ నభివృద్ధి చేయుటకు పూనుకొనువారి కిది మంచితరుణము. ఈ నదిలోగూడ సరకును, రాజమండ్రికి పడవలమీద తీసికొని రావచ్చును. బండ్లహాలి మొదలగు వ్యయము లన్నియు తగ్గును. రాజమండ్రి పెద్దరైలు స్టేషను కావున, అచ్చట గొప్ప కర్మాగారమును స్థాపించి అగ్నిపుల్లలను తయారు చేయవచ్చును. మనదేశములోని ఇతర ప్రాంతములకు ఆయోమార్గములద్వారా సులభకాలమున ఎగుమతి చేయవచ్చునని ఈ శాస్త్రజ్ఞుని అభిప్రాయము.

మాపిలాలపల్లవము

గవర్నరు గారు తిరిగి మదరాసుకు వెళ్లుట

కల్లికోట, సెప్టెంబరు 12:—ఈదినము ఉదయము 2 గ 10 నిమిషములకు గవర్నరుగారు మదరాసుకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. పడనుటి కొండ దగ్గరనున్న పుష్పడు, కల్లికోటబాగ్చాకా బోర్డు ప్రాసిడెండు సి. కృష్ణకా గారు, నీలియూరు ఎల్లయ్యరాజు, మంజీ యన్. రామయ్య, హైకోర్టునీటి కె. పి. రామకృష్ణాచార్య గవర్నరు గారిని సందర్శించిరి.

మదరాసు ప్రభుత్వప్రకటనము. 12-9-1921.

10-వ లేదీని మలబారుమండలములో వైసికులవర్గమును గురించి వైస్రూధికారి ఇట్లు తంజీవార్తను బుంపివాడు. “మలబారు పరిస్థితులను గురించి చెప్పదగిన విషయము లేమియును లేవు. శత్రువుల నాయకులు ఇద్దరు (1) అల్లులూరుట్టి హాజీ (2) కుంతా అనామయ్య హాజీ పోలిసులచే పట్టుకొనబడిరి.”

11-వ లేదీని ఈ తంజీవార్తను బంపెను. “మలబారులో సమగ్రము ఉత్సాహముగ జరుగుచున్నది. పానాసిక్ వెల్లిన పోలీసులు 200 మందిని అరెస్టు చేసిరి.”

యన్. ఇ. మాస్టర్ బ్యాంకు.

తాత్కాలిక ప్రధాన కార్యదర్శి.

శ్రీకృష్ణ నారాయణ రావుగారిచే జెజవాడలో స్థాపించబడిన అద్వైత సభ.

ప్రథమ పరీక్ష:—1. వేదాంతపంచక సవ్యాఖ్యా. 2. వేదాంతసారం వ్యాఖ్యాద్యయసహితం 3. వివేకచూడామణి.

ద్వితీయ పరీక్ష:—1. రామకృష్ణపండిత వ్యాఖ్యాసహిత అద్వైత వేదాంత పరిభాష. 2. సిద్ధాంతలేఖ సంగ్రహం వ్యాఖ్యాసహితం

తృతీయ పరీక్ష:—1. మూలభాష్యం రామానందీయ వ్యాఖ్యాసహితం. 2. గీతాభాష్యసహిత ఈశాన్యపరిమి దృష్టక భాష్యం. 3. శాంఖ్యగ్రంథాద్యాభ్యాం భాష్యములు గీతాభాష్యము. *వీనిలో యోగంజీ యందైనను

తురీయ పరీక్ష:—1. సానందగిరి శంకరభాష్యసహిత భగవద్గీతా 9. అద్వైతసిద్ధి సంపూర్ణం. సి. బ్రహ్మసంధీయం సంపూర్ణం. 4. పంచపాదీకావివరణం, తత్త్వచివనం సంపూర్ణం. 5. సూత్రభాష్యం వాచస్పత్యం పరిమలం కల్పితనసహితం. వీనిలో యేమూటియందైనను

పరీక్షా నిబంధనలు:—ఈపరీక్షలు ప్రతిసంవత్సరం కాత్తిక శుక్ల ౧ మొదలు చతుర్దశివరకు జరుపబడును. పరీక్షలు పాసక, లేఖన రూపములలో జరుగును. పరీక్షలలో 100 కి 50 అంకములు వైగా వచ్చినవారే కృతార్థు లగుదురు. పూర్తిమనాడు ఉదయమున యథాయోగ్యముగ సత్కారములు జరుపబడును.

పరీక్షా కారులు:—బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది రామకృష్ణ సోమయాజులు గారు, నోరి సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు, వెండు కూరు నరసింహ శాస్త్రిగారు.

సభా కార్యదర్శులు:—వేమూరి శివస్వామిశాస్త్రి నూరి రామసుబ్బారాయశాస్త్రి.

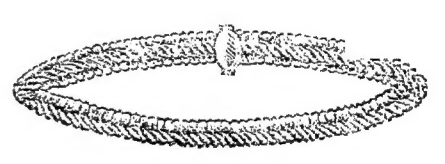
భూకంఠము

కొలంబో, సెప్టెంబరు 12:—నిన్న కొలంబోనగర మండలి సత్తుతదర్శనశాలలో కొంతవారమున గొప్ప భూకంఠము కలుగుచున్నట్లు కిక్కాడ్ చేయబడిన. ఉదయము 8 గం 38 నిమిషములనుండి రాత్రి 8 గం 58 నిమిషములవరకు భూకంఠము యొక్క చిహ్నములు గానబడుచుండెను. ఇచ్చటనుండి 1200 మైళ్లదూరమున జరిగియుండవచ్చును.

మొన్న ఆదివారమునాడు బొంబాయి సత్తుతదర్శనశాలలో 3500 మైళ్లదూరమున భూకంఠ మున్నట్లు ఉదయము 9 గం 41 నిమిషములకు కిక్కాడ్ చేయబడిన.

ఈ రెండుభూకంఠములను అతిభయంకరమైనవని దెలియవచ్చుచున్నది.

బంగారు గట్టిగొలుసు

గవరసుబంగారుతో నిండా వాణ్యముగా తయారుచేసిన చేతి గట్టిగొలుసులు బికి 1-కి తూనిక చూడు సవరాలు మొదలు 10 సవరాల వరకు కూడ యుండును. కూలి బికి 1-కి రూ 12-0-0. ఇదేసమాన యిదే రకాకములలో బోలు గొలుసులు కావలసినా తయారుచేసెదము. కూలి బికి 1-కి 12-0-0.

ఇండియన్ జ్యూవెలరీమాట్స్

పోస్టుబాక్సు నెం 40, బెంగళూరు సిటీ.

భూతబీవిష్కర్షకరమానములు

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'ఒక సంవత్సరమునకు వివరముగా జాతకము', 'పాముదాయకముగ జీవితచుంతయు వివరము', etc.

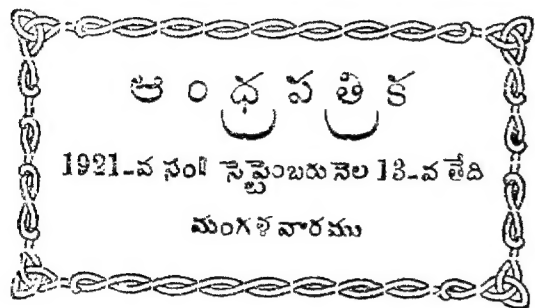
శుద్ధస్వదేశ వస్తునిలయము.

చాలమంది మా ప్రకటననుజూచి సామానులను వి. సి. గా బంపియున్నారు. వందలకొలది రూపాయల సామానులు చేరినవి. చేరినవానియందును పయోగమైన వస్తువులను గలవు. ఇకముందు ఆర్డరుపొందకను వి. సి. గ వస్తువులను పంపిన తీసికొనబడవు. భరలను నయూనాలను పంపిన కావలసినవాటికి వ్రాసి తెప్పించుకొనబడును.

కె. నాగేశ్వరరావు.

శుద్ధస్వదేశ వస్తునిలయము.

6, తిరుబెట్టిపేట, మద్రాసు.

పునర్నిర్మాణము.

నానారాష్ట్ర సంఘసమావేశము జనీవానగరమున గూడి, పునర్నిర్మాణసమస్యల గూర్చి యోచన జరుపుచున్నది. సంగ్రామభాధల నుండి ప్రపంచమును దిప్పించుటకు, మార్గమెదియో ఇంకను నిర్ధారణ గాలేదు. కలుపుకు పలుకేదము లగు సూచనల గావించుచున్నారు. యుద్ధవిషయమునందు నాకానిరోధము నవలంబించుటవలన మితిలేని భాధలు తలపించినవి. వాణిజ్యము స్వేచ్ఛగ జరుగుటకు వీలులేక, వివిధ దేశప్రజలు వెలెలుచెందిరి. శత్రుదేశములకు ఆహారకదార్థము లంద వీలు లేకుండుటచే, అక్కడి ప్రజలు ఆకలిభాధలను సహింపజాలకబోయిరి. నానారాష్ట్రసంఘనిబంధనల సత్క్రమించిన జాతి సేవిధమున తీక్షింపవలయు నను ప్రశ్నకు నాకానిరోధము సాధనముగ జూపబడెను సంగ్రామ సమయమున సమభవించిన కష్టములను గ్రహించి నాకానిరోధము నొల కొనవారింపవలయునను సందియము బనించగ, అందునిమిత్త మొక విచారణసంఘ మెప్పడెను. ఆ సంఘమువారు నిర్ణీత మిగు సూచనల గావించి తేజబోయిరి. ఆహారకదార్థముల సేరకుండ జేయుట మిగుల కఠినకార్యమని, వారు సూచించిరి. తప్పొక్కరైనజాతిపై, నైస్యములను, నాకాదేశమును నడుపుటకును, అభ్యంతరములు గల వని సూచించిరి. ఈ సూచనలను, నానారాష్ట్రసంఘమువారు కఠినించుచున్నారు. చేరువకు నానారాష్ట్రసంఘమునకును, అనేకజాతులకు దానియందు ప్రాతినిధ్యము లేకున్నది. అమెరికా మొదలగు పెద్దజాతులు దానియందు జేరలేదు. అందుచే, ఆసంఘ మెటుల నిర్ణయించినను, కొన్ని జాతులకుమాత్రమే దాని నిర్ణయము వర్తించును. ప్రపంచశాంతిని కాపాడుట కిది చాలదు. ఈ సంగతిని గుర్తించుచు, మున్ను విడిగినవధలో బాల్కనుగారు బోవములను కొన్నింటిని బయల్పరచిరి.

ఇంకను, ప్రపంచజాతులు తమతమ యుద్ధ కలికరములను తగ్గించుటకు బూనుకొనలేదు. నానారాష్ట్ర సంఘ నిర్మాణముచూలమున, నైస్య వివిధములను, నాకాదేశమును, తగ్గిపోవు వని చెప్పక పోయినదానికి, నేను ఆకాభంగము కలుగుచున్నది. ఇంతియగాక ఆయుధసామగ్రిని

తయారుజేసిడి జాతు లనేకములు నానారాష్ట్ర సంఘమున జేరకుండ నుండినపుడు, నియమముల నేర్పరుచుట కెటుల సాధ్యమగునని, బాల్కనుగారు ప్రశ్నించిరి. బాల్కనువంటి ప్రముఖునికే, నానారాష్ట్ర సంఘప్రయోజనముగూర్చి సందియములు గలుగుచుండ, తదితరులకు గలుగుటలో వింత ఏమి గలదు? నానారాష్ట్రసంఘసభవారు కొన్ని సందర్భములలో మరుద్దేశముల గలుబుచుచున్నారని, బ్రాంటింగుగారు పలుకగ. బాల్కనుగారు వారిని మందలించిరి. ఒకవంక నానారాష్ట్ర సంఘమున కయ్యెడి వ్యయము వివరీతముగ బెరుగుచున్నటుల ఘోష వినిపించుచున్నది. ఫలము చూడమనిన, మిగుల నసంతృప్తికరముగ నున్నది. తుర్కీకిని, గ్రీసునకును బనిలేనియుద్ధము జరుగుచుండ నానారాష్ట్రసంఘమువారు ఊరక నిరక్షించుచుండిరి. దానినాపుట కెట్టి బోధ్యము గలుగజేసికొనుట లేదు. ఈవిషయమై ముచ్చటించుచు, నానారాష్ట్ర సంఘమువారు తమ ధర్మమును నిర్వహింప జాలకబోయిరి, అనిపర్షియన్ ప్రతినిధి జనీవానగరలో స్పష్టముగ చెలిపెను. ఫలిత మేమగుచున్నది? గ్రీసు యంగ్లరాను పట్టుకొనినమాట అసత్యమని తేలినది. గ్రీకుల విజృంభణ మరికట్టబడినది. గ్రీకులు నిలువజాలక వెనుకకుబోయెడి సూచనలు గనుపించుచున్నవి. ఉభయనైస్యములును, అలసట జెందియున్నటుల చూటరు చెలుపుచున్నాడు. అందుచే కొంతకాలమువరకును, పోరాటపుతీవ్రత తగ్గవచ్చును. ఈసపున బాల్కనురాష్ట్రములలో కడలిక ఆరంభించుచున్నది. ఒవేరియా, తుర్కీ, రుష్యా లొకవంకను సర్వయా గ్రీసుదేశము లింకొక వంకను జేరి పోరాడవచ్చునని, వార్తలు చెలుపుచున్నవి.

బాల్కనురాష్ట్రములే, యూరపుఖండ కల్లోలమునకు కారణమగుచుండెను. ఒకరాష్ట్ర మొక రాష్ట్రముతో పోరాడుచుండెను. పెద్దజాతులవారేదో మొక పక్షము బూని వారికి ఖోడ్పడుచుండిరి. ఈ రీతిన, బాల్కనురాష్ట్రముల అంతఃకలహములు, ప్రజ్వలించసాగెను ఇట్టి పోరాటములు మరల బెరుగునని, యూరపుఖండపుశాంతిని కాపాడుట కష్టసాధ్యమగును. నానారాష్ట్ర సంఘము, బాల్కనురాష్ట్రములలో శాంతిని సంతక్షింప జాలనియెడల, ప్రయోజనవిరహిత మగును. ఇప్పుడు జనీవాలో జరుగుచున్న యాభాట మంతయు వృథామగును. నానారాష్ట్రసంఘము ప్రపంచసమస్యలను పరిష్కరింపజాలదని, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రాధ్యక్షు లగు హార్డింగుగారి యభిప్రాయము. హార్డింగు గారు, వాషింగుటను నగరమునందు ప్రత్యేక సమావేశము నొక దానిని గూర్చుచున్నారు. వివిధజాతుల దృష్టి, నానారాష్ట్రసంఘ సమావేశమువారిద కన్న వాషింగుటను సమావేశముపై నెక్కువగ ప్రకటించియున్నది. ఈ సమావేశమునందు యుద్ధ కలికరముల నెంతవరకు తగ్గించవలయునను ప్రశ్ని విచారించబడును. బహిరంగోద్దేశ మిదియే యునను, వివిధజాతుల సంఘము నొకదాని నేర్పరుచుట కీ సమావేశము సాధనహితమగునను సభిప్రాయము అమెరికాలో వ్యాపించినటుల లండను ప్రెస్సుపత్రికకు వాషింగుటను విలేఖకులు వ్రాయుచున్నాడు. అన్నిజాతులకును ప్రాతినిధ్యము గల అంతర్జాతీయసంఘము నొకదానిని స్థాపింపవలయునని, అమెరికాయుద్దేశమై యుండవచ్చును. నానారాష్ట్రసంఘమునకు భిన్నముగ వెరొకసంఘమును అమెరికా స్థాపించినంతమాత్రమున ఎక్కిడు లాభముండునాయని విచారించవలసియున్నది.

వాషింగుటను సమావేశమున కార్యక్రమము నేర్పాటు జేయుచున్న విధముబట్టి చూచిన, ఆక కంతగ నవకాశము గనుపించుటలేదు. సైనిక పరికరనిర్ణయమును గూర్చి, బ్రిటను, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, జపాను దేశములు మాత్రమే చర్చించుట కవకాశ మియబడెను. చైనావారిలో ప్రాచ్యదేశసమస్యల గూర్చి మాత్రమే. యోచన జరుగును. వాషింగుటను సమావేశమున అన్నిజాతుల ప్రతినిధులకును ప్రవేశమున్నచో, పనులు జరుగవని, ఈరీతిన నిర్ణయింపబడెనట. చైన పేర్కొనబడిన అయిదు జాతులుగలసి యోచించినమాత్రమున సరిపోవుచో ఇట్టి సభలతో బనియే లేదు. ప్రపంచశాంతిని రక్షించుటకు, అన్నిజాతుల ఖోడ్పాటును అవసరమే. చిన్నజాతుల ఖోడ్పాటు లేనిచో, పెద్దజాతు లెట్టి నిర్ణయము గావించినను ప్రయోజనముండదు బాల్కనురాష్ట్రముల చారిత్రము ఇందుకు నిదర్శనమని, గ్రహించవచ్చును. పలుకుబడిగల కొలదిజాతులు గలసి, ప్రపంచమునంతను త్రిప్పు మొదలిడుటచేతనే, స్వల్పరాష్ట్రసమస్య పైకివచ్చినది. కడదిన సంగ్రామమున సర్వయా బెల్జియంరాజ్యములప్రాముఖ్య మెంతవరకుగలదో, తెలిసివచ్చినది. అన్ని రాష్ట్రములకును స్వతంత్రము గలదు. స్వయంనిర్ణయాధికార మన్నిటిని సమానముగ గలదు. దేశవిస్తీర్ణము ననుసరించి, చిన్న పెద్ద యుత తారతమ్యము చేయుట అనర్థదాయకము. వాషింగుటను సమావేశము ననుసరించి, పెద్దరాష్ట్రములు తమ సేవలను తగ్గించినను, చిన్నరాష్ట్రములు ఖోడ్పడనిది. ప్రయోజనము గలుగదు. అది యటులుండ, అందరి హితమును గనుగొనిన పిమ్మట, ప్రపంచసమస్యలను నిర్ణయించుట భావ్యము. ఎవ రెట్టిమాగ్గులను సూచించురో ముందుగ యూహింప వీలు లేదు. బుద్ధి వికాసమునకు చిన్న పెద్ద యుత భేదమును పాటించ నావశ్యకములేదు.

నానారాష్ట్రసంఘమునందుగాని, వాషింగుటను సమావేశమునందు గాని, పునర్నిర్మాణసమస్యలు పరిష్కార మిగునని ఖోచును. మానవ ధర్మమును సంతృప్తికరముగ నిర్వహింపవలయు నను కుతూహలము, ప్రస్తుత రాజ్యాంగ వేర్తలలో గానరాదు. ధనగర్వము, బలగర్వము, ప్రేరేపించినటులుగ, ధర్మనిరతి వారిని ప్రేరేపించుటలేదు. మంత్రాంగమే, వివిధ రాజ్యముల సాబాధమును పోషించుచున్నది. ఇట్టిస్థితి ప్రబలంతరమకు, మానవనిర్ణీతసంఘములవలన ధర్మవంశము జరుగ నేరదు. పర్షియన్ ప్రతినిధి యగు అరెయి డ్దాలా గారు నానారాష్ట్రసంఘసభయం బొక చక్కని సూచన గావించిరి. వివిధ రాష్ట్రప్రతినిధులును మంత్రాంగ వేర్తలగ నుండక, ప్రబలయిండి పార్లమెంటు సభ లెన్నుకొనెడివారుగ నుండవలయునని, వారు చెప్పగనే, సభవారామాదనకు పార్లమను గనుబడిది. ప్రజల సౌభద్యమును కనుగొని, వారి బాగుగులను గ్రహింపగలవారు కలసికొనునపుడే, లాభముండును. ప్రజలపై విశ్వాసముంచక, కేవల మంత్రాంగవిశ్వాసము మూలమున ప్రపంచ పునర్నిర్మాణమును సాధింపదల చెట్టునంతవరకు, విజయము గలుగదు. నానారాష్ట్రసంఘమును నిర్మించెడివద్దతి మారవలయును. లక్ష్యమెదియో స్పష్టముగ చెలియవలయును. దానిని చేరుటకు ధర్మసాధనముల సవలంబింప సంసిద్ధత జూపవలయును. ప్రధానమిదియే. అనుమూలద్రోసి, సమావేశములతోను నిర్మాణములతోను సంతృప్తిజెందుటచే, వ్యయభోగమునకునతి శయించుటదప్ప వేరుప్రయోజనము గలుగనేరదు.

ఓడ్యయరుగారి పరితాపము

ఓడ్యయరుగారు, హిందూదేశమునై తమ కటాక్షవిషయముల నింకను ప్రసరింపజేయుచు న్నారూ పంజాబునగరమున, తద్వారా హిందూ దేశదుఃఖమునకును కారకులయిన ఓడ్యయరు గారు, తమ తప్పులను గ్రహించి, మాంటాగూ ధలమన్నపర్తి ప్రభువులకర్ణధరిని డెయిలీటెలిగ్రాఫ్ పత్రికలో వెక్కిరించిరి. నూలయేబది సంవత్సరములక్రింద, ఇంగ్లండు హిందూదేశమును అరాజకమునుండి తప్పించగ, మరల దేశ మట్టిస్థితిలోనికి దొరలుచున్నదని, ఓడ్యయరుగారు ఉద్ఘోషించుచున్నారు. ఇప్పటికియినను, ఓడ్యయరుగారు నిరాశ జెందలేదు. ప్రస్తుత పరిపాలనవర్ధతులను వదలుకొని, సంస్కరణములను మూలద్రోసి, ఆందోళనాపరులను శిక్షించుచో, వ్యవహార మంతయు చక్కబడు నని, ఏమి నెలకొనిచున్నాడు. ఓడ్యయరుగారు అవలంబించినవర్ధతులంతవరకు, విశేషముగ మార్పు జెందలేదు. అందుచే వారు దిగులుజెంద నక్కరలేదు. సంస్కరణములను విసర్జించవలయునని, ఓడ్యయరుగారు కోరుటకు, నిరంకుశత్వమునకు కళంకము గలుగునను భయమే, ముఖ్యకారణము. కాని, అట్టి భయమునకును, అవకాశము గనుపించదు. కారణమేది యయినను, ఓడ్యయరుగారితోబాటు, భారతీయులను సంస్కరణములను విసర్జించవలయుననియే కోరుచున్నారు. నిరంకుశత్వపోషణకుగాక, సత్వరస్వపరిపాలనాస్థాపన నిమిత్తము, వారి కీర్తిక ప్రతిపాదించుచున్నారు. ఓడ్యయరుగారి ఇతర, బహిరంగముగ జెప్పకపోయినను, అధికారుల నేకులు వారిచిత్తవృత్తిని అనుసరించి పనిచేయుచున్నారు. ఆకారణముచే, సంస్కరణనిర్వాహకర్తల యుద్దేశ మేదియైనను, పరిస్థితులందు మార్పు గలుగకపోయెను. ఇంతవరకును, సంస్కరణముల స్వభావ మెటులున్నత, వాని నాచరణయందు బెట్టుబాధ్యత, అధికారులపై మోపబడుచుండెను. నూతనసంస్కరణములను నడిపించుటకును, వారే బాధ్యత వహించవలసినవైచును. అందుచే సంస్కరణములు స్వదరిపాలనమునకు దారితీయుటకు బదులుగ, భిన్నమార్గము బట్టుట సంభవించినది. కాన, ఓడ్యయరుగారు దురితాపముజెంద నవసరములేదు.

కాంగ్రెసు కార్యనిర్వహణసంఘము

ఈ సంఘము కలకత్తా నగరమునకు, 6, 7, 8, 11 తేదీలందు సమావేశమయ్యెను. ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందు, కొన్ని భాగములలో, పుల్లడిని చెల్లించు సందర్భమున శాసన ధిక్కారము నవలంబించవలయునాయున్న కన్న విచారణకు వచ్చెను. అహింసావ్రతమున కేమాత్రము భంగము కలుగకుండ అట్టి చర్య నవలంబించుటకు వీలగునని గాంధీ మహాత్ముడు స్వయముగ కనుగొనుచో శాసనధిక్కారమున కాలి డంగీకరింపవలయునని, తీర్మానింపబడెను. పరిస్థితులను వీక్షించుటకు, గాంధీమహాత్ములు త్వరలో పల్నాడుప్రాంతములకు వెడలెద రని, యూరొంప నగును. నిరాకరణావలంబులు, బహిరంగమున చెల్లించ గల్గినట్లు, స్పెషల్ కాక నేబిలులుగ పనిచేయు కూడదనియు, ఇందులకు బదులుగ ఖయిదునే అనుభవింపవలయుననియు, తీర్మానింపబడెను. మోపి ఖాల దొర్లన్యకర్తలను ఇండించి అహింససందేశమును దేశమునందంతటను వ్యాపింపజేయవలయునని, కాంగ్రెసు కి లా ఫా త్ ప్రచారకులను ఈ సంఘమువారు నోరెరి. మోపిఖాల కలవరమును

గూర్చి ప్రభుత్వపు తరపున ప్రకటితమయిన రిపోర్టులందు అతిశయోక్తులు గల వనియు, తమకు జేరిన వృత్తాంతము బట్టి ముగ్ధులు హిందువులు మాత్రము మహమ్మదీయమతమున జేర్పబడిరనియు, కాంగ్రెసుప్రచారకులు దొర్లన్య నివారణకు తమ శక్తికొలంది పనిజేసి రనియు, కాంగ్రెసుసంఘమువారి భిన్నాభిప్రాయమునూర్చి వ్యరాజ్యసంపాదనమునకు, దొర్లన్యభీతియే అడ్డుదగులుచున్నదనియు, హింసాపథమునుండి ప్రజలు తొలగ రను నిశ్చయ మేర్పడినచో, ప్రభుత్వమువారు ప్రజలతో తోడ్పడెదరా, లేదా యని యంత్యసంజేశ మంపుటకు వీలయ్యెడి దనియు, గాంధీమహాత్ముడు ఈవారపు యంగు ఇండియా పత్రికలో వ్రాసెను. ప్రస్తుత సందిగ్ధసమయమున కాంగ్రెసుసంఘమువారి ఆహ్వానము ననుసరించి, అహింసాపథమును, ప్రజల లబ్ధిమాత్రము విడకుండునటుల ప్రోత్సాహపరుచుట భాష్యము. ఆంధ్ర దేశము అహింసావ్రతదీక్షను నిర్వహించి పేర్వక సిగది. అట్టికేర్తి నికముందును నిలుపుకొని, ఆంధ్ర దేశము మిగిలినరాష్ట్రములకు మార్గదర్శక మగుగాక!

ఆంధ్రమహాసభలు

ఆంధ్రమహాసభలు సెప్టెంబరు 24, 25, 26, తేదీలందు జరుగునటులు ప్రయోగింపబడినది. ఇంతవరకె వలుమారులు సభలను నిలుపుటయును కాలయాపన జరుగుటయును సంభవించినది. కాని యిప్పుడు నిర్ణయించినకాలమునందు బ్రహ్మపురమునందు విశేషముగ వానలు కురియుట వాడుక యని తెలియుచున్నది. మరి యెను సభలుగూడెడి కాలము మహాలయకుక్షమునందు సంప్రాప్తమగుచున్నది. ఈపితృపక్ష కాలము కొందర కనరుకూలముగ నుండగలరు. మిక్కిలముగ వానలు కురియునపుడు సభలు జయప్రదముగ గూడుటయును దుష్కరముగ నుండును. ఇప్పుడు సభాసమావేశమునందు కొంత విలంబనమైనందున మించిపోవునదియును లేదు. ఈసంగతినందర్భములను గమనించినవారు కొందరు సభలు ఆశ్వయుజ శుద్ధ 13, 14, 15—ఆర్క్వింబరు 14, 15, 16 లందు గూడుట యుక్తమని తెలుపుచున్నారు. సన్మానసంఘము వారును మహాజనులును కష్టసుఖములను యోధించి సమావేశకాలమును ననుకూలసమయమునకు మార్పును రని నమ్ముచున్నాము.

వెదవడుగూరు వార్తలు:—9-9-1921 సం॥ శుక్రవారము పాయంకాలము గం 6-30 లకు వికవత్సపు సభాసవనమున భిషగ్వర కైవ ముద్రావ్యాఖ్యకర్తగారి యగ్రాంశాధిపత్యముక్రింద కొక గొప్పసభ జరిగెను. చాలమంది హిందూమహమ్మదీయులు సభకు వచ్చిరి. అసహాయత్వము నాగ్రవ్రచారకులగు గానాల రామమూర్తిగారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల గూర్చియు స్వదేశవ్రుత్తపక్షమాభివృద్ధిని గూర్చియు మద్యపాన నిషేధమును గూర్చియు మిక్కిలి వివరముగా నుపన్యసించిరి. అంతరపురము జిల్లాయందు కల్లపాటలను నిలుపుటకు మొట్టమొదట దారితీసిన కల్లపాటసభ్యులగు కే. చిన్నారెప రెడ్డిగారు కూడ ముచ్చటించిన తెరువాత కనవునలన బాధ నొందుచున్న యాజ్ఞాలోనివారికి రాట్నముల నిచ్చి నూలువడి కించి స్వదేశవ్రుత్తపక్షమున ప్రోత్సాహము నొసంగుటతో జౌను నివారణమునకు గడంగవలెనని గ్రామస్థులను హెచ్చరించుచు సభ ముగింపబడెను.

కోరంగిలో సామ్రాట్ సత్యనారాయణగారు అసహాయద్యమమునుగురించి ఉపన్యసించుచోగా అచటి అధికారులు స్వల్ప అడ్డుకుట నెన్నిటిని ప్రయోగించినను సభ కాలముగా జరిగెనని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

యంత్రము—మానవుడు

మనుజుడు తన చెమట నూడ్చి ఆహారమును సంపాదించుకొనవలయును. తన కష్టమును తగ్గించుకొనుటకు మనుజుడు యంత్రములను కనిపెట్టెను. వ్యాపారాభిరుచి గల సాతకుల మనస్సులకు వేదాంతసంఘోషణలు రుచింపవు గాని మానవ నిర్మితయంత్రములు, వారిని బాలదూరము నొనపొయినవి. మానవుడును ప్రకృతికిని మధ్య యంత్రములు పెద్దతోట పోకదానిని నిర్మించినవి. కృత్రిమమునే మానవుడు వ్యాపారాంతరమున ప్రకృతిలో గలిపియుండవలెనని యుండును. నూకొద్దయము, ఓరుమని ధ్వనించు సముద్రము; సత్కలములచేతను కాలకరణాని చేతను ప్రకాశించెను రాత్రి; గొప్ప నది, పర్వతశిఖరము; పచ్చనిబయలు, గట్టిమైన యంత్రము. వీనిని జూచినపుడు అన్నిటికంటెను మానవుని వ్యాపయమందు అనంత శక్తియగు జైవముందు భక్తిని ప్రేమను పురికొల్పును. శోభాయుక్తమైన ప్రదేశములందు ప్రకృతియొక్క అనంత సౌందర్యము గాన్పించుచుండును. కాని మానవుడు జైవదత్తము నైన ఈవస్తు సముదాయమునుండి బాలదూరము పెట్టెను. మానవుడు తన హస్తనిర్మితయంత్రసామగ్రిమీదనే ఎక్కువ ఆధారపడియుండుట కలవాటుపడెను. నిజముగా, మానవుడు "వైవస్వతిలో కల్ల గొప్ప జీవి" అను ఖ్యాతిని దెచ్చిన దివ్యతేజస్సునుండి యంత్రము మనుజుని వేరుజరచెను.

ఈ విషయములు సామాన్యగృహకృత్యముల కుపయోగ పడు నాగలి, రాట్నము మొదలగువానికి జెందవు. ఇందు తెప్పుబోవు సంగతులు పెద్దపెద్ద పరిశ్రమలయందు దుపయోగించెడి గొప్పగొప్ప యంత్రములనుగురించి మాత్రమే. హిందూదేశము నందున్న మిట్టల సంఖ్యనుబట్టి దేశములోని పారిశ్రామికాభివృద్ధిని గుఱించువారు కొందరు గలరు. హిందూదేశమునందు పరిశ్రమభివృద్ధి గాంచవలయుననియే మేమును గోరెదము. మానవ బాతియభివృద్ధికొరకు, తీవ్రతన సశంపజీయుపాశ్వాత్యపరిశ్రమలకు మాత్రము మేము సమ్యంతింపబాలము. మేము మానవస్వభావమునుండి వేరుపడుటకు మహోపాక్యాచుకర్మలయందు సయితము సమ్యంతింపబాలము. మానవునినైత యంత్రము నెప్పుడు స్థాపించితిమో అప్పుడే మానవజాతికి నాశనము సమీపించును. తక్షణమే చాల కష్టములును, చెడుగును, సంభవించు నని యొప్పుకొనవలెను. దానివెంటె అనేక చెడుగులు సంభవించును.

పనివాడు పనిచేయు గొప్ప నోరొకానికాలయములందు మంచిగాలి లేకపోవుటయు వారు పనిలేని కాలములందు గడుపు దుర్మతిపరిస్థితులును, ఇవియే పనివాం ద్రందరకు ఒక చోట గుమిగూడరా దని తెలుపుచున్నవి.

ఎక్కువజ్ఞాము లేనట్టియు, ప్రాశస్త్యకర్తన లేనట్టియు పనివాడు ప్రాంతిహింసకు లగుదురు. వారి కష్టము వలన వచ్చు లాభములను అనుభవించు మనము ప్రతిదినము జరుగు దుర్భాగ కార్యములను జూచునట్లుండును. ఉదాహరణీజములు మానవ జాతి యభివృద్ధి నూచకములా లేక ప్రపంచము పనివాండ్ల యెడల మొలచుచున్న దుష్కృత్యముగా యని కొందరు సుదేశము గలుగుచున్నది. ప్రపంచములోని ముఖ్యపారిశ్రామికప్రదేశములలో అన్ని వైపులను రాయవమాకుమన్న అసంతృప్తి, మానవుడు ప్రకృతియందు తన వ్యక్తిత్వమును స్థాపన చేసికొనుటకొరకు యంత్రములపై జేసిన తిరుగుబాటు దప్పు మరేమియు గాదు.

ఇట్టి విచారకరమైన విషయములకును ఆందోళనాయకములైన దేశీయపరిశ్రమలకును కృత్యాసము జూచుకు. వ్యాయామవర్తకుడగు వ్యవసాయదారుడు, తన గృహమునకు దాని యనమానియై చిరునావుతో దనకు సహాయముజేయుభార్యతోడను పుత్రులతోడను తనచిన్న వ్యాపారము నొనర్చుకొనుచుండును. సాకకు హాతయ! నీకును వేదాంతికిని సహజమగు అంతర్లక్ష్యి, యుండిన యెడల, వారిచే జేయబడినవస్తువులయందు కవితయు, చిత్రకయు, ప్రత్యతిసహజమగు మహాసౌందర్యమును చీమిచుచుండును. కాని ఇట్టిగుణము లేనియు యంత్రనిర్మితవస్తువులయందు నీకు గాన్పింపవు.

యంత్రములకును మనులకును ఉన్న ఈ సోపానము ప్రోత్సహిగాదు. ఇవిపురుషునకును ధౌతికసహజములకును కల్పాములనుండి జరుగుచున్న మహాసర్వగ్రామముయొక్క మరియొక హాపము. దీని విషయమై మానవజాతి ఇవిరకకే అందెన్ద్రుడైనట్టి యభిప్రాయము నొనర్చెను. అన్ని దేశములవారును, అన్ని మతములవారు అన్ని కాలములవారును వేదాంతమును, ప్రవక్తలను భౌతికపదార్థముల కంటె పురుషును గొప్ప యని ఇదివరకే చెప్పిరి. చిట్టచివరకు మనుష్యుడు ప్రపంచమంతట జయించి తన ఆత్మను గోల్పోయినయెడల ఆతని కేమి లాభము? (ఇంతప్ర.)

దేశ భద్రత కేసు

రాజ్యాధిపత్య వ్యాసములు

నిందితులు-సహాయనివాసకా కలంబులు

ఇన్ని చర్యలున్నాను ఎన్నానో ఢిల్లీ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులో "దేశభద్రత" రాజ్యాధిపత్య కేసు విచారణ జరిగింది. నిందితులకు సాక్షిగా ఉన్నవారు. నిందితులు నలుగురు 1. వి. వి. రాజగోపాలాచార్యులు. 2. వి. వి. శ్రీనివాసాచార్యులు. 3. వి. వి. మహాలింగం అయ్యరుగారు. 4. జి. వి. నాగేశ్వరరావుగారు. పా నీ సుల శే నభానుంది చుట్టకు తేలుడిది. న్యాయవాదల సేవలు కేసు విచారణను చూపుటకు ఉపయోగించిరి. వి. వి. శ్రీనివాసాచార్యులు, అద్యేష్టి మహాప్రభుత్వముగారు, 2 వ నిందితులు యొక్క మామయ్య 10 సంవత్సరములనుండి గల చాలిక, "దేశభద్రత" కార్యక్లామములను వివరించిన, నిందితులయొక్క మిత్రులు, ప్రజలు మున్నగు వా న సేవలు వచ్చియుండిరి. 1 వ నిందితుని విరూపక్ష యానీ. సత్యమూర్తిగారు, 3, 4 నిందితుల తరఫున వెంకటేశ అయ్యరుగారును న్యాయవాదులు. ప్రభుత్వపుక్షమున ఈ కేసు చేసిన రావు జగదూరు డి. పద్మావతి నాయుడుగారు (గౌరవ ప్రాసిక్యూటరు డిప్యూటీ సీనియర్ సూపరింటెండెంట్) ప్రభుత్వ వ్యాసవాది యగు 3. వి. యం. విరాజ్ గారుకూడ వచ్చిరి. అంతట క. వి. యం. విరాజ్ గారిట్లు చెప్పిరి. "సెక్షన్ 124 ఎ. క్రింద ఈనలుగురును చార్జి చేయబడినారు. "దేశభద్రత" అను రుబ్బికే దొరికే పులికలో మే సెల 6 వ తేదీన వీరు "నివాసము" అనునీక క్రింద ఒక ప్రధానవ్యాసమును వ్రాసిరి. అప్పుడు రాజగోపాలాచార్యులుగారు, వి. వి. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు, మహాలింగం అయ్యరుగారు చేరి సంపాదకులుగా నుండిరి. ఈవ్యాసము సరియైన అంగములతో భాషించిరిగదానని. అది ఇప్పుడు మిక్కిలిలో నియ్యబడినది. వీరు ముద్రాణయంత్రకాసము ప్రకారము రెండు పేర్లను రిజిస్టరుచేసి యుండిరి.

మే. 6 వ తేది నాటి ప్రధానవ్యాసము.

ఈ వ్యాసము "నివాసము" అను ఢిల్లీ క్రింద వ్రాయబడినది. నిర్బంధము చెరిగిపోవుచున్నది. రిండింగు ప్రభుత్వగారి ప్రభుత్వము క్రింద నిర్బంధ మాన్యములు పోచ్చి పోవుచున్నవి.

ఈ వ్యాసములలో ఇమిడియున్న గూఢాంధ్ర మేమి? రిండింగు ప్రభుత్వగారి "వ్యాసము, వ్యాసము"ను కేసు నిర్బంధ మాన్యములను తగ్గించలేదు. అది అన్నియు మోసపుటలు.

121, 124, 124 సెక్షన్లు విరూపక్ష ప్రయోగము చేయబడుచున్నవి. వ్యాసము చేయుట సామాన్యమై పోయినది. కాబట్టి మన కేలాటి వ్యాసము కలుగుటకు వీలుండునని తలచగలమా?

కాబట్టి ప్రభుత్వమునా కేలాటి వ్యాసము చేయకని లేబుబడినది.

సైన్యము, ఫిరంగులకు 63 కోట్ల ఖర్చు వీని రివ్యూత వ్రాయబడిన వ్యాసము రాజ్యాధిపత్యతో నిందియున్నది. ఈ సైన్యము, ఫిరంగులు నిర్బంధమున పోచ్చియుంటే గాలి వేరే పని గాదు. ఈ నిర్బంధమాన్యములను గూచి విరూపక్ష ప్రభుత్వములవారు నవ్వును కేలాయి, మిగిలినవారు ప్రజాసత్తినిగూడా ప్రభుత్వమునా పోచ్చిపోయారు. ఈ సైన్యము, భూములు ప్రభుత్వమునా ఆహారము పోచ్చును. వారి విరూపక్షము తగ్గను. నిరంకుశాధికారుల కనేకమాయోపాయములుండుటచే, వారు ఏలాటి విరూపక్షము లేకుండ ఈ నిర్బంధకాసములను విరూపక్షముగ ప్రయోగించుచున్నారు. అంగ సాతి వికార కుల్లమై నది. నిర్బంధానికి పై నది.

నునపాటలు అంగములు వారిని ఇట్లు కట్టించుచున్నా? పాటల అహంకారము మిగిలిపోయినది.

ఇట్టి అగ్రహారమునకు అనకాశములేదు. ప్రభుత్వమునా రుప్పిట మహాపరాధమునకు నాణ్యత ఈ ప్రధానవ్యాసమునందు చూచి చూడలేదు. ప్రభుత్వమునా కారణములేకుండ కత్తికట్టి నట్లున్న దేగాని సేరేకట్టి సేమి ఉన్నట్లు తోచదు. అపరాధములు చేసినవారిని చూపించకుండా, ప్రభుత్వమునంతటిని చూపించుట వ్యాసముకాదు. ఈ ద్వైవిధ్యక కనేక చందాదారులు గలరు. 1917 వ సంవత్సరములో 1000 గూఢాయుధరా కనుకట్టి ఈ పులిక స్థాపించబడినది. 1919 వ సంవత్సరములో అధరానముగూడా పోయెను. అంతట 5000 గూఢాయుధుల తిరిగి ఉద్ధరము చేయించెను. వాసునకు రెండు పులికలు, వారమున

కొక పులికకూడ ప్రకటించబడుచున్నవి. ఈ పులికను తమిళదేశములో ననేకులు చదువుచున్నారు. గ్రామములకు పులిక పంపబడుచున్నదిగాన ఈ వ్యాసము చదివినవారికి తప్పక ప్రభుత్వము వారియం దనూయ కలుగును.

ఆర్. వి. శంకరంగారి సాక్ష్యము

నా వయస్సు 34 సంవత్సరములు. ప్రధాన కార్యదర్శిగా కార్యస్థానమున నేనిక గుమాస్తాను. చాలా సార్లు ప్రధాన కార్యదర్శి మాట్లాడి బ్యాంకు గారి దస్తాం నాకు తెలుసును. ప్రభుత్వమువారు ఈ కేసు చేయుటకు రా. బి. డి. పద్మావతి నాయుడుగారికి సెల పోసినది.

రా. బి. డి. పద్మావతి నాయుడు గారి సాక్ష్యము.

నా వయస్సు 51 సంవత్సరములు. ప్రభుత్వమునా ఉల్లేఖములను బాంధి నేనీ కేసు చేసితిని. నేనీ మే 6 వ తేది నాటి పులికను చదివితిని. ఈ కోర్టు ప్రెస్సు గుమాస్తా నాకి పులిక నిచ్చెను.

సత్యమూర్తిగారు:—మీకు తమిళభాష వచ్చునా?

సాక్షి:—కొంచెము శ్రమతో చదువగలను. సులభముగ మాట్లాడగలను. ఇతరులు మాట్లాడితే అతిసులభము న్నముచేసి కొనగలను. ఇతరభాషలలోకి మార్చగలను.

సత్యమూర్తిగారు:—విద్యార్థివలె మీరు తమిళమున పఠించలేదు కావోలు.

సాక్షి:—లేదు. ఒక పాఠశాలలోని విద్యార్థివద్ద నేర్చుకొంటిని. చిన్న పాఠములు, సామాన్య పదాలు, ఇతర గ్రంథములను చదివి నేర్చుకొంటిని.

సత్యమూర్తిగారు:—దేశభద్రత ప్రధానవ్యాసమును చదువచేసి చదువగలరా?

ప్రభుత్వ వ్యాసవాది ఈ పక్ష నాక్షేపించిరి. జి. కామన్న నారాయణుగారు

నేను చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులో వెళ్ళు గుమాస్తాను 19-1-1921 వ నాడీ వారా పులికకు గాను డిక్రీ కేసును చేయబడినది. మే 6 వ తేది కొన్ని వ్యాసములు వ్రాయబడినవి. మా ఆఫీసుకు ప్రతిదినము ఒక ప్రతి దేశభద్రత పులిక ఉచితముగ పంపబడును. ఆ పులికలన్నియు మేము భద్రపరచెదము. మే 6 వ తేది పులిక కావలయు నని ప్రాసిక్యూటరు గౌరవ డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ కోరగానే నిచ్చివేసితిని.

ఎ. చెంగలయ్యరాయ అయ్యరుగారు

నేను హైకోర్టులో భాషాంతరీకరణము చేయువాడను. నాకు తమిళము, ఆంధ్రము కందు భాషలున్నవి కలదు. మే 6 వ తేది నాటి ప్రధానవ్యాసమును నేను అంగభాషలోకి భాషాంతరీకరించితిని. నాచేత వైసంతకము ఏలాటి తప్పులు లేకుండ చేసితిని. నేను ఒక వి. ఎ. వి. యల్. గత 12 సంవత్సరముల నుండి నేనీ పనిని చేయుచుంటిని.

శరణ మొదలయ్యరుగారు

నా వయస్సు 40 సంవత్సరములు. నేను ప్రభుత్వమునా తమిళ భాషాంతరీకరణము చేయువాడను. నేనీ పనియందు గత 4 1/2 సంవత్సరముల నుండి ఉంటిని.

ప్రభుత్వ వ్యాసవాది:—ఈ పులికలో ఆక్షేపణీయమగు వ్యాసములను అంగములలోకి మార్చి, ప్రభుత్వమునానికి బంపుట మీయొక్క పని గాదా?

సాక్షి:—అవును.

ప్రభుత్వ వ్యాసవాది:—ఎటువంటి వ్యాసములు మీరు ప్రభుత్వమునానికి బంపుచుందురు?

చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు:—ఈ ప్రశ్న అనవసరము.

సాక్షి:—మాకు ప్రతిదినము దేశభద్రత పులిక వచ్చును.

మే 6 వ తేది నాటి ప్రధానవ్యాసమును నేను చూచితిని. దానిని సంగ్రహముగ వ్రాసి నేను ప్రభుత్వమునానికి బంపితిని. సంపూర్ణ వ్యాసమునందలి ముఖ్యాంశములు సంగ్రహములో జేర్చబడును. కొన్ని వ్యాసములను పూర్తిగా భాషాంతరీకరణము చేయుదును. కొన్ని వ్యాసములందలి అభిప్రాయమును తెలుపుదును. జనవరి 31, ఫిబ్రవరి 15, మార్చి 21, మార్చి 25, ఏప్రిల్ 2, ఏప్రిల్ 11, ఏప్రిల్ 15 పులికలలోని ఆక్షేపణీయమైన వ్యాసములను నేను ప్రభుత్వమునానికి బంపితిని.

సత్యమూర్తిగారు:—నా కక్షిదారుడు (మొదటి నిందితుడు) సహాయనివాసకరణకలంబుడు గాన తన పక్షమున వాదించడు. సాక్షులను పరీక్షిచేయడు. ఒక స్టేటుమెంటు మార్తము ఇచ్చును.

వెంకటేశ్వర అయ్యరుగారు:—నా కక్షిదారులు 3, 4 నిందితులు కూడ ఆక్షేపణీయుదురు. (అంతట ఈ ఇద్దరు వ్యాసవాదులు వెళ్లిరి.

సాక్షి:—ఏప్రిల్ 23 వ తేదీనాటి పులికలో మూర్తి మేటను గురించి వ్రాయును, అంగ ప్రభుత్వమువారు పట్టపగలే దోపిడి చేయుచున్నారని వ్రాయబడినది. ఏప్రిల్ 29 వ తేదీనాడు అంగయులవలె అబద్ధములు పలుకుట యందు భారతీయులకు తెలివితేదీని వ్రాయబడినది. మే 14, 21 జూన్ 4 తేదీలనూడ కొన్ని వ్యాసములు లంబెను.

వి. వి. యల్. అయ్యరుగారు (2 వ నిందితుడు) తన స్టేటుమెంటును ఈదినము ఇచ్చెద ననెను. మిగిలినవారు శనివారము నాటికి ఇచ్చెదమనిరి. అంతట వారు సెంట్రల్ జైలును సమీపమునన్న చెరసాల (వెనికెన్సియరీకి) పంపబడిరి. 17 వ తేదీన కేసు విచారణ జరుగును.

కలువాయ

మా గ్రామమునందు ఈ సెల 2-3 తేదీలలో శ్రీ ఆత్మ కూరతాలూకా తహసీల్దారుగారు సుమారు 30 కలుల అంగళ్లను, యేలం వేయుటకు దయచేసివారు. తెల్లారుజల్లా కాంగ్రెసు కమిటీవారి తరఫున జి. రా. రా. శ్రీ. వి. అన్నా స్వామయ్యరు వి. ఎ. (వకీలు) గారును, అక్కరాజు వెంకట్రామయ్యగారును గుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్యగారును, మరికొందరు ప్రచారకులు దయచేసివారు.

2 తేది యడయమున 8 గంటలకు కలువాయ జాతీయ పాఠశాల బాలురును, గ్రామములలోని జనులను ఘోషారు వేయి మంది శ్రీ భారతమాత లోకమాన్య తిలక మహాత్మాగాంధీ అలీ పోదరుల ఛాయాపటముల సత్కరణము చేయుచు స్వరాజ్య గీతములతో భజనలు చేయుచు హిందూ దేవాలయములకును, మసీదులకును వెళ్లి ప్రార్థనలు సల్పి గ్రామ ప్రదక్షిణము చేయుచు కలుపాట పాడుటకు నిర్దేశించిన బోధకులు భవనము వద్దకి పోవునది వాగుల వెల్లటూరునుండి శ్రీ పద్మానాయుడు గారు ఘోషారు 500 జనులు గల రామదండు తీసికొని సమావేశమైరి. ఉభయములను కలిసి భజనలు సేయుచు శ్రీ కలువాయమ్మ దేవస్థానము వద్దకు వచ్చిన పిమ్మట, అన్నా స్వామయ్యరుగారు మధ్యపాననిరసనమును గురించి గంభీర వ్యాసమును గావించిరి. కలుపాటలకు వచ్చిన కొద్దిమంది సభ్యులను ఏకగ్రీవముగా పాటపాడ వని శపథము చేసివారు.

మా గ్రామ వాస్తవ్యులకు మ-రా-శ్రీ మునుమాల కుష్మా రెడ్డిగారును, నాగిరెడ్డి వెంకటరెడ్డిగారు, నాగిరెడ్డి వెంగలరెడ్డి మొదలగు కొందరు రైతులు ఇతర గ్రామములనుండి వచ్చి రామదండు వైరా జనులకు ఘోషారు 600 మంది ప్రజలకు పాటపాడుటకు నిర్దేశించిన స్థలమునకు సమీపముననే అన్న ప్రధానము చేసిరి. పిమ్మట 2 గంటలకు శ్రీ తహసీలుదారువాలరు పాట ప్రారంభము చేసివారు. ఒకరైనను భరవాత్తు కట్టి పాట వెట్టినవారు లేరు. గేటువద్ద, అన్నా స్వామయ్యగారు సహాయనివాసకరణతత్వము గుఱించియు, మధ్యపాన నిరసనము గుఱించియు, అచ్చట సమావేశమైన ఘోషారు రెండు వేలమంది సభ్యులకు, తమ సమాజమును ముగంధిర వాక్కులతో సాయం త్రము 6 గంటలవరకు సుపన్యసించిరి. జనులందరు తేజోవీరు లో సుపన్యాసము వినుటయేగాని లోపలికి వెళ్లి పాట వెట్టు వారు ఒకరున్నా లేరెరి.

3 తేది నాడుకూడా పాట వెట్టినారు కాని ఆ లోజు కూడా ఒక్కరు రాలేదు. 3 తేది ఉదయముననే ప్రతియింటికిపోయి విదేశ వస్త్రములను ప్రోగుచేసి సాయంత్రం 4 గంటల వద్ద, శ్రీ చెన్నకేశవస్వామివారి దేవాలయమువద్ద విదేశ వస్త్రదహనము చేయబడినది. అప్పుడు అన్నా స్వామయ్యరు గారున్నా, అక్కరాజు వెంకట్రామయ్యగారున్నా, విదేశ వస్త్ర బహిష్కరణమును గుఱించియు స్వదేశ వస్త్ర స్వీకరణమును గుఱించియు దీర్ఘముగా సుపన్యసించిరి.

జిల్లా అనంతపురం జిల్లా కాంగ్రెసు ప్రచారము:—ఆత్మకూరు, కాలవల్లి, గోళ్ల, గంగవరం, దుద్దేకుంట, కల్వణదుర్గము, నారాయణపురం, కొరకొళ్ల, చోళసముద్రం, కరుట్లపల్లి, సింగంపల్లి, కొత్తపల్లి, తాటిచర్ల, కోటంక, కమ్మూరు, అరవకూరు, కొడిమ, గొట్లూరు, బసవపల్లి, కవిలేపల్లి, పొట్లూరి, గంట్లూరు, అప్పారావుపల్లి, తుమ్మల, రావులచెర్వు, సంగాల, నర్సాపురం, బండ్లపల్లి, జగరాజుపల్లి, ముట్లూరు, గొరుడిండ్ల, గొన్నాపల్లి, కామారిపల్లి, కట్టకిందపల్లి, తేనగల్లు, తేనెరపల్లి, బంబలగుంప, నిజపల్లి, బసాపురము, బీరేపల్లి, అల్లూపురం, గ్రామములలో క్రొత్త గంగ సంఘములు స్థాపించబడినవి. నేటివరకు మొత్తమున స్థాపించబడిన సంఘములు ౧౭౫, చేరిన సభ్యులు ౪౬౦౪, పని చేయుచున్న రాటుములు ౫౫౬౫, తిలకునిధి వసూళ్లు రు. ౧౩౩౮-౧౪-౦ మూత్రం:—ఆ. పేరనార్తకవి.

మిల్లు అల్లరులు.

ఒక వాగునుగోజులనుండియు అల్లరులతో కాంతముగ నుండెను. కాని రెండుగోజులనుండియు మరల గడ్డిదలు ప్రారంభమై నట్లు తెల్పుచుటకు వివాదకరముగ నున్నది. నిన్న ఉదయము ఆదిద్రావిడులు పనికిబోవు చుండగా వారివై బాంబులు నేయబడెను. పరిశీలులు చాల తీవ్రముగ నున్నవి. నిన్న ఉదయము మాత్రము పోలీసువారు తెగు జాగ్రత్తగ నల్లరులు జరుగుచోట కాపుదల జేయకున్నచో శ్రుతి మించి రాగమున పడియుండ వలసినదే. అసలు జరిగినవిషయము లేవనగా, తన వారము రాత్రి ఆదిద్రావిడు లుపయోగించుకొనిన గుడిసెలు ఓపేరిలోనివి నిప్పుంటించబడెను. ఈనిప్పుంటించు వారలవద్ద నుంచి కండ్లెరు బాంబుకాటి యున్నట్లు తెలియుచున్నది. దీని ఫలితే ఒప్పేరిలోను ఆప్రాంతములలోను అగ్నిదాహములు జరిగెనని మాకు స్పష్టముగ దెలియుచున్నది. కాని తనివాము రాత్రి మంటలు మాత్రము దీనివలన కాకపోవచ్చును.

ఆదివారమునాడు పట్టణము దోపిడుగు లెండు జరిగెను. ఒక దోపిడి యేమనగా ముగ్గురు ఆదిద్రావిడులు సెలకు కావలసిన సరకులను 10, 12 రూపాయలకు కొనుక్కొని యింటికి వచ్చుచుండగా ది, మెల్లొనుగొడ్డుపైని, దెబ్బలు బాగా తిని, సరకులన్నియు దోపిడి చేయబడెను. వారిలో నిద్దరు దెబ్బ లెక్కువగా తగులుటచే ఆసుపత్రికి తీసికొని పోబడిరి. ఇంకొకదోపిడి యేమనగా ఒప్పేరిలోనే గొట్టెలమందపైబడి, చావచిదకగొట్టి నాలుగు గొట్టెల నెత్తుకొని పోయిరి.

ఆరోజు సాయంత్రమే 5 గంటలకు పరశువాకములోని జన్మాపరచేరిలో ఒక కల్లోలము జరిగెను. ఆదిద్రావిడులును, హిందువులును, ఒకరిమీద నొకరు రాళ్లుదవ్వకొని యు కొట్టుకొనియు అల్లరులజేసిరి. ఈరాళ్లు దువ్వకొనుటచే వారిని వెళ్లువారలకుకూడ దెబ్బలుతగిలెను. ఇంతలో పోలీసు వారు జి. రి. ప్రేమనుండివచ్చుసరికి గుంపులు విచ్చిపోయిరి. దెబ్బలేమియు నెవరికిని యెక్కువగతగులలేదు. ఆరోజుననే ప్రాద్దుపోయినదిప మిల్లు యెంజనరంగుకాపులో పనిజేయుచున్న మహమ్మదీయుని నెదుర్కొని, వానిపై సికిలు విరుగగొట్టిరి.

నిన్న యుదయంసంగతి

పరశువాకం నేపేరిపీఠులలో నిన్న ప్రదయం రిజర్వ్ పోలీసులుగ స్తీదిరుగుచుండిరి. వారుల నెత్తిపట్టుకొనియుండిరి. వెరం బూరులోనున్న మిల్లుకువచ్చు దారులనున్న కాపుదల కాచిరి. యూరోపియను పోలీసువారు ఆక్వాలోనులై అల్లరులు జరుగు ప్రాంతములలో 6-30 గంటలకు పికారు చేసిరి. పనివారలు పనికి వచ్చు సమయమున సరిగా వారు వచ్చిరి. 8-40 గంటలవరకు అంతయు మామూలుగ నే యుండెను. ఆదిద్రావిడులు మిల్లుదారి ఓప్పేరివంతెన వైపుకు కొకచేటు గుండ పోవుచుండగా, నాలుగైదు బాంబులు వరసన పడెను. అల్లరు ఆదిద్రావిడులకును క్రిస్టియనులకును దెబ్బలు తగిలెను. ఆరోడ్డుమీద నప్పుడు సమ్మెకారులు లేరు. కాని కొకచేటులో ఒక వందజనులదూరములో కొందరు గుమిగూడి యుండిరి. రోడ్డువైపున నిండ్లు హిందువులవై యుండిను. కొంతవరకు చాల అల్లరులు జరుగునట్లు తోచెను. కాని పోలీసువారు చాలా తెలివితేటలతో బని చేసిరి. ఆదిద్రావిడులును నిగ్రహస్వ భావముతో నే మి యు జరుగనట్లు తలచించుకొని పోయిరి. అప్పుడచ్చటికి పోలీసు కమిషనరును, డెప్యూటీ కమిషనరును, డివిజనుల ఆఫీసరులును, లేబరు కమిషనరుగారును వచ్చిరి. దెబ్బలు తగిలిన ఆదిద్రావిడులు ఆసుపత్రికి గొంపోబడిరి. కొంద రక్కడ నిలవ యుంచబడిరి. ఇదివరకు అల్లరులలో నుపయోగించిన బాంబుల కంటే నిప్పు దుపయోగించినవి యెక్కువ పనిచేయులవి. ఈ బాంబులను కాత్త్రయక్తముగ అయారుచేయుటను మిల్లు లేబరులలోనే వారు గ్రహించి యుండవచ్చును. ఒప్పేరి బ్రిడ్జివద్ద పోలీసువారిమీది కొక బాంబును విసరగా నది పగుల లేదు. దానిని పరిష్కారమై పంపియుండిరి. వైకి అది రెండు గంటలు పొనుగు 1 అంగుళం మట్టుకొలతల ఒక గుండ్రని చుట్టవలె నుండెను. దానిచుట్టును గోనెపట్టుచుట్టుబడి యుండి దానిపైని దాగము మట్టియుండెను. ఒకనాడు మిల్లుకు వెళ్లుదార్లలో, మామూలు దీడివంటిది విచ్చిలవిడిగా పడవేసి యుండెను. వాటిని విప్పి చూస్తే పొగాకుపొడుముగాక ఒక తెల్లని పొడుము గవుల్గాననిది, యుండెను. అది యొక మత్త పదార్థము గావించబడెను. అదీదీలు పరిశీలన నున్నవి.

—(యెల్లీ యుక్తునెన్ను)

సమాధానము గుదుర్పు సంఘము.

మనివాండ్రు ప్రస్తుతతరము

మద్రాసు లే బరు సంఘకార్యదర్శి ఇట్లు ప్రాయమున్నాడు:—

సమాధానము గుదుర్పు సంఘమువారు ప్రస్తుత మిల్లు సమ్మెకట్టుల నంత మొందింపనెంచి మిల్లు యజమానులతో కొన్ని ఏర్పాట్లులు గావించికొని పనివాండ్రుగూడ నా యేర్పాట్లుల కొడంబడవలసినదిగా కోరుచున్నాడు. ఈ సంఘమువారు నూచించిన సలహాలు:—

పనిజేయుట కొడంబడిన వారలకును సమ్మెకట్టిన వారలకును మధ్య నున్న పోరాటములు పోవలెను.

(2) ప్రస్తుతము పనిజేయుచున్న వారినికాద పక్షపాము లేకుండ సమ్మెకట్టులో నున్నవారలకు లేను తమ ఉద్యోగములను ఇయ్యవలెను.

(3) సంఘమువారు ఏర్పాటు జేసిన కాలములో తిరిగి ఇచ్చు మరతున ప్రతి పనివానికి 6 రూపాయలు బదులీయవలెను.

సంఘమువారి మరతులను మిల్లుయజమానులు ఒప్పుకొని గనియు పనివారలను గూడ తమ మరతుల కొప్పుకొనవలసిన దని సంఘము తరఫున జె. ఎఫ్. సిస్సునగారు వ్రాయుచున్నారు. మిల్లు యజమానులు ఒప్పుకొనిన మరతులు:—

(1) ప్రస్తుతమున్న ఖాళీలను పూర్తిజేయుటకుగాను సమ్మె కట్టినవారలలో కొందరినే పనిలోనికి మిల్లుయజమానులు తీసుకొనెదరు.

(2) సెల 1 కి 3 రూపాయలచొప్పున తిరిగి ఇచ్చుపద్ధతిని 6 రూపాయలు బదులీచెదరు.

(3) కాంతిని సెలకొల్పుటలో సంఘమువారికి మిల్లుయజమానులు సహాయము జేసెదరు.

వైవానికి పనివారు తమప్రత్యుత్తరమును ఇట్లు చెప్పచున్నాడు.

(1) పనివాండ్రు చాలబీదవారు. వాడ కాంతిగా నుండేది పోరులు. మిల్లు అల్లరులతో వారి కేమియు జోక్యములేదు. ఆ అల్లరులకు ముఖ్యకారకులు ఆదిద్రావిడులని వారు నమ్మెదరు. ఈ అల్లరులవలన పనివారలకే ఎక్కువనష్టమని ప్రజలు తెలిసికొనెదరని నమ్ముచున్నాడు.

(2) సమ్మెకట్టును భగ్నము జేయవలె నను యుద్ధేకముతో నియమింపబడిన తాత్కాలిక పని వాండ్రతో పీరి కేమియు కలహములు లేవు. పనివాండ్రును యజమానులకును సమాధానము కుదిరవ తరువాత తాత్కాలిక పనివాండ్రు వెళ్లి పోవలెను. వారలకు మిల్లులలో ఖాయపుస్థితి లేదు. ప్రపంచము నందంతటను గొప్ప గొప్ప పక్షిమలలో ఇదియే మామూలు. ప్రస్తుతము పనిచేయువారలు వీరికంటె ముందువారలు గారు.

(3) కంపెనీవారు ప్రస్తుతఖాళీలను పూర్తిజేయుటకు సరిపోయిన మనుష్యులనుమాత్రము తీసికొనెద మనుగది క్రొత్తది కాదు. 15 రోజులకు పూర్తయగునాడ టర్నరుగా రివిభముగానే నూచించిరి. ఇది అన్యాయముగాను అచంబధ్యముగాను ఉండుటచే పనివారలు దానిని మొదటినుండియు తిన్నగించుచుండిరి. సమ్మెకట్టుట పనివాండ్ర సహజధర్మము. పనిచేయుచున్న ప్రతివాడును సమ్మెకట్టిన పనివాండ్ర నందరను తిరిగి పనిలోనికి దీసికొనవలెను. పనివాండ్ర తగాదాల పరిష్కారములో నిరయొక బాధ్యతగా అందరిచేతను నొప్పుకొనబడిన విషయము. ఇంగ్లండులోనిది ప్రతియజమానునికిని దెలుసును. సంఘమువారు న్యాయాన్యాయములను విచారింపక మిల్లుయజమానులు చెప్పిన దానినే తిరిగి చెప్పట కోరనియము.

(4) సంఘమువారు ఆరుగొంపాయిల నష్టయ్యవలసిన దని యడుగుటయు యజమానులు సమ్మెతిండుటయు చూడక శ్వేత్యకరముగ నున్నది. మిల్లుయజమానులు ఈ మొత్తమునకు 6.6 శాతము మొత్తమును పనివాండ్రకు వాకీయున్నాడు. ఇదిపనివాండ్రకు రావలసినలాభములోనివాటాలుగాకనే. పరిష్కారమొనెంటునే పనివాండ్రి తమకు రావలసినదానిని ఆడించరు.

(5) పనివాండ్రు కే. శ్రీనివాసయ్యంగారిద్వారా ఒక రున్న మెంటువారిని జోక్యముకలుగజేసికొన వలసివడిగా గోరితి. అప్పుడు తాము పనిలో ప్రవేశించి మరతులను గూడ తెలియజేసిరి. అవి ఇచ్చట లేల్పుచున్నాము.

(1) ప్రస్తుతము సమ్మెకట్టిన పనివాండ్రు కొందరిని పనిలో చేర్చుకొనవలెను.

(2) తన బోనసును ఇచ్చి జేయవలెను. సమ్మెకట్టిన కాలములో బోనసును, కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు నిర్ణయించిన విధమున జేయవలెను.

(3) పక్షిమలలో కాంతిని సెలకొల్పుటకు ప్రభుత్వము వారు ధ్వజలో నట్టములను జేయవలెను.

వైమరతులకు ఒప్పుకొనిన లేబరువారితే అందగును పనులలో ప్రవేశించుటకు నిశ్చయించిరి.

తమంతట తాము వచ్చిన ఈ సంఘము వారు పనివాండ్ర అభిప్రాయములను కనుగొనుటకై నను లక్ష్యముచేయలేదు. వారిచా యజమానుల మాటలనే తిరిగి చెప్పుటకూడ వారి యుద్ధేకము లేమియు అర్థమగుటలేదు. వైమరతులప్రకారమే యున్న మద్రాసు కాన్వోరేషనువారి సలహాలను వివక్షనను దీనిని మిల్లు యజమానులు ఈ సంఘమువారి సలహాల కొప్పు కొనుటకూడ కనుమానము గలుగుచున్నది. ఈ సంఘమువారు మిల్లుయజమానులకు బాధము కలుగజేయుటయు పనివాండ్ర పరిస్థితులనుగూడ పరిస్థితులలోనికి దెచ్చుటకూడ పనివారలకు వివాదమును గలిగించుచున్నది. ఒక పక్షమునకే సంబంధించిన వైసంఘమువారి సలహాలను పనివాం ద్రంగీకరింపజాలరు.

తూర్పు కృష్ణాజిల్లా వాస్తవ్యులకు మనవి.

ఇప్పటికి సుమారు 100 గ్రామసంఘములనుండి నాల్గవంతు చందా సొమ్మున్న 150 సంఘములనుండి సభ్యులబాలితా లున్ను రాలేదు. ఈ నెలఖరతు సభ్యులబాలితా తయారుచేసి నుండల కాగితము సంఘాధ్యక్షులలో నుంచవలెను. కావున ప్రతి సంఘకార్యదర్శిని ఈ సెల 25వ తారీఖునాటికి అప్పటికిగల సభ్యులపేర్ల పట్టిక రెండున్నా అందుల చందా మొత్తములో నుండల సంఘమునకు రావలసిన నాల్గవంతు చందా మొత్తము చీదాగానున్నా తప్పక బందరుకు మాలో రెండవవారి పేర పంపవలెను. వసూలైనువయున్న తిలకు స్వరాజ్యనిధి మొత్తముకూడ యవత్తు పంపవలెను.

2. దీసెంబరు సెలయందు అసామ్యదాహులో జరుగగలన్న 30వ బాలీయసభకు ప్రతినిధుల నెచ్చుకొనవలెను. కావున అందులకు ప్రతినిధిగా వెళ్లదలంచువారు ఈ సెల 30వ తారీఖులోపుగ నుండల సంఘమునకు దగ్గఖాస్తు పంపవలెను. దగ్గఖాస్తుతో రూ 30 లు దగుముకున పంపవలెను. ఈ విషయమై యెల్లరకు తెలియపర్చులెను. కావలసినవారు దగ్గఖాస్తుఖాస్తు యిచ్చుటకు వాణి తెప్పించుకొనవలెను.

3. అసామ్యదాహులో జరుగు బాలీయసభాసభా సందర్భమున కృషిప్రదర్శకము దీసెంబరు 24 వ తేదీ మొదలు వామనూజులు జరుగును. ఖర్చులు ఎగిరి వాకే భరించవలెను. బహుమానము వచ్చినవారికి తెలుఖర్చు లియ్యబడును.

రాటుముమీద నూరితీయుట బట్టులకేయుట వీటియందు పోటీపరీక్షలు గలవు. రాటుములు, చుక్కములు ఎకవరివారే తెచ్చుకొనవలెను.

ఎవరైనను వస్తువులను పంపదలంచువారు వారువంపు నస్తువులవివరము వారికి కావలసిన స్థలము నెవలకు సంబంధి. ఇచ్చటకు తెలియజేసిన వారి కేర్పాట్లు చేయవలెను.

ఇందులకు దగ్గఖాస్తులు వెంటనే ఈ సెల 20 వ తారీఖులోపుగ పంపవలెను.

చుగ్గిరాల రాఘవచంద్రియ్య.

భో. పట్టాభిసేతారామయ్య.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభ.

గంజాముజిల్లా బహుమంతురమునం బాంధ్రరాష్ట్రీయసభ మరావాల శ్రీ. భోగరాజు పట్టాభి సీతానామయ్యగారి యధ్యక్షితి క్రిందను ఆంధ్ర మహాజనసభ సంపలగూడెము తిరునారాజావారి యగ్రాసవాధిపత్యముక్రిందను యీసెల 24 వేదినుండి ప్రారంభింపబడునని యాహ్వాన సంఘమువారు ప్రకటించి యున్నారు. ఈజేవలను నుహర్నవమి సెలవులలో ఖర్చు గునట్లు మార్చిన ప్రభుసేవయందుండి దేశభక్తి యన సమయో యుగనివారు కూడ సఫలమవచ్చి కార్యక్రమమును తిలకించి లేనధర్మమును గుర్తించుట కనకాళ ముందుగా గాన నదును పక్షిలను ఆత్మీయ సెలలో 8, 9, 10 తేదీలకు మార్చవలెనని నదరుపక్షిల యాహ్వానసంఘములవారికి కోరుచున్నాను. అప్పుడు వచ్చుముల బాధ్యమనాడెదు. — వైస సుప్రభాజ్యశైర్య.

నిన్నరగారు:—విల్లించడను ప్రభువుగాను కల్లికోట నుండి విచ్చు సానుంకాలము స్పెషలు ; సెలవులో మదరాసు చేరిరి.

అసహాయాద్యము

కలకత్తా బండివాండ్రభిక్ష

నిన్న సాయంత్రము గాంధీ మార్కెట్టు కలకత్తాబండి వాండ్రు తుపస్యసించెను. కలకత్తాలోని బండివాండ్రిందరచేరి గాంధీమహాత్ముని తిలకు స్వరాజ్యనిధికి రు 10000 ల నిచ్చెదమనిరి. అప్పుడే కొంత మొత్తము వసూలు చేయబడినది. మిగిలిన మొత్తము చిత్రకంజనదాసు గారికి పంపబడును.

మహాత్ముని జన్మదిన మహోత్సవము

30 వ తేదీని మహాత్ముని 58 వ జన్మదిన మహోత్సవమును జరుపవలయును. ప్రతి పత్రికయందును, ప్రతిపురపందును ఆదినము విదేశవస్త్రదహన మహోత్సవమును జరుపవలయును. ఈ ఆభిషా యముగల సహాయనిరాకరణ కలంబులందరు తత్తమే జాగు చేయకుండ విదేశవస్త్రములను చేర్చి పెట్టుటకు ప్రారంభించవల యునని చిత్రకంజనదాసు, లజపతిరాయ, మోతీలాలు నైహూ, రాజేంద్ర ప్రసాదు జమ్నాలాల్ బాబా, మోలానా అబ్దుల్ కా లం అబాదు మహమ్మదాల్ గారలు ప్రకటించిరి.

రంగదేశపు కాంగ్రెసు సభాపసంఘము

రంగదేశపు కాంగ్రెసు సభాపసంఘమువాటిల్లు తిర్పా నిందిరి. 1. కాంగ్రెసు ఉద్యమ ప్రచారకులను ప్రభుత్వమువారు అరెస్టు చేసినప్పుడు ఎవరయినా బానిస ఇయ్యగూడదు. 2 ప్ర భుత్వమువారు జరిమానాను నిధించినయెడల, నిందితులు ఆజరి మానాను చెల్లించగూడదు. 3. నిందితు లెవ్వరుగాని వాదించగూ డదు. 4. ఏ కాంగ్రెసు ఉద్యమ ప్రచారకుడుగాని ప్రత్యేక పోలీసువని చేయగూడదు. 5 ఇట్లు అరెస్టుచేయబడు ఉద్యమ ప్రచారకుల బంధువులను కాంగ్రెసు కమిటీవారు పోషించు చుండవలయును.

ఒక స్వామిని అరెస్టు చేయుట.

స్వామి భాస్కరారెడ్డి నిన్న ఆగ్రాపట్టణములో వి. పి. సి 108 వ సెక్షనుక్రింద పట్టుకొనబడినది.

రంగయ్యగారిని చెరసాలలో సందర్శించుట.

పండిత హర్నాధ నాథ మిశ్రాగారును, కూజాలూ బామకొగారును వెల్లి 10 వ తేదీని ఆగ్రాచెరసాలకు వెల్లి రంగయ్యగారిని సందర్శించిరి. చెరసాల అధికారులు బాగుగా వాదించు చున్నట్లు రంగయ్యగారు పీరితో చెప్పిరి.

స్థాయిసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గము

యావద్భారతదేశీయ మహాసభవారి స్థాయిసంఘ కార్య నిర్వాహకవర్గము, కలకత్తానగరమందు ఈవెల 6, 7, 8, 11 తే దీలను సభచేసి కొన్ని తీర్మానములను గావించిరి.

గాంధీమహాత్ముడు ఆంధ్రదేశమునకు శిష్యులుగా వెళ్ల నున్నాడు. గాన అచ్చటపరిస్థితులను పరీక్షించి, అవసరమగు వో పనులను చేపట్టును. చెల్లించకుండగానోల్లంఘనమునకాజ్ఞ ఇయ్యవలయును. వారు దౌర్జన్యరహితముగ ప్రవర్తించవలయును. (2) సహాయనిరాకరణవలంబులు జరిమానాను చెల్లించగూడ దు. ప్రత్యేక పోలీసుల పనులను చేయగూడదు. చెరసాలకు సంతోషముతో వెళ్లవలయును. (3) మాపిలాల దౌర్జన్యము మాను అనుమతియు. మాపిలాలదేశములో కాంగ్రెసు, కెలా ఫాతు ఉద్యమ ప్రచారకులు దౌర్జన్యరాహిత్యముగ నుండవల నినదని మాపిలాలకు బోధించవలయును. మాపిలాలకు ఆనవసర ముగ వివరముగ ఆగ్రహదేశము కలుగునట్లు ప్రభుత్వమువారు పురకొలిపినట్లు మాకు తెలిసినది. ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన లన్ని యు ఒక పక్షమువారి అభిప్రాయములు. మాపిలాల తప్పు లన్ని యు గూడతం కొందఱు చేయబడినది. కాంతి, క్రమము అను పేరు తెచ్చుకొని ప్రభుత్వమువారి రహస్యముగ అనేక మందికి ప్రాణహాని కలుగజేసిరి. వీరి సంఖ్యను తగ్గించి ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుచున్నారు. హిందువులను నిర్బంధపఱచి ఇస్లాం మతములో చేర్చుకొనుట కోచనియము గాని ప్రజలు ప్రభుత్వ ప్రకటనములందును, ప్రభుత్వపక్షపాతులయందును విశేషముగ విశ్వాసము పెట్టుకొనగూడదు. కమిటీవారికి ఈ విషయమై ఒక నిశ్చిత పంపబడినది. దానిప్రకారము ముగ్గురు మూత్రమే ఈలా గు సుసామ్యుడియవలయులతో జేర్చబడిరి. అల్లరులుకూడ జరిగి నది. కాంగ్రెసు, కెలాఫాతు ఉద్యమ ప్రచారకులు తమక క్రికొలిది గుంపుయొక్క పోషాన్ని చల్లార్చుటకు యత్నించిరి. దౌర్జన్యములు జరుగుతుండ గానుచుండిరి.

మహాత్ముడు కలకత్తామార్కెట్ నగరములో సంభాషించుట.

మార్కెట్ వద్దకు సంఘము, మార్కెట్ సంఘపుత్రినికు లతో మహాత్ముడు విదేశవస్త్ర దహనమును

గురించి సంభాషించెను. రాష్ట్రీయసభాపసంఘసభ్యుల నేతలు సభకు విచ్చేసిరి. వర్తకులను నిర్బంధపెట్టుట మహాపరాధమని మార్కెట్లపక్షమున బాబు దేవీప్రసాదు కాలేగారు చెప్పిరి. ప్రజలకు కావలసినసామానులను వర్తకులు తెచ్చియిచ్చుట వారి విశ్వక్రమము. వర్తకులను బలవంతపెట్టి, వారికి విపరీత మైనవ్వ ములను కలుగజేయుట న్యాయవిరుద్ధము. భారతదేశమునకు 360 కోట్లగజములబట్ట కావలయును. ఇందులో ఈదేశములో 240 కోట్లగజములబట్ట తయారగుచున్నది. 120 కోట్లగజములు పరదేశమునండి వచ్చు చున్నది. కల్కత్తానగరములో ఇంత బట్టఉన్నను, ప్రజలనెవరు వస్త్రనిహితులై యున్నారు. దేశ మందలిబట్టపట్లము హెచ్చుకమునపే, పరదేశ వస్త్రముల విక్ర యమును నిలిపివేయుట గుఱ్ఱముముందు బండిని కట్టినట్లుండును. ఇంతే గాక, ఇప్పుడు వర్తకులకు 20 లక్షల విలువగల పరదేశ బట్ట గలదు. ఈబట్టలను కొనుటకు కాంగ్రెసుకమిటీవారిమే ఏర్పా ట్టుచేయలేదు. నిర్బంధపెట్టుట, కూలీలచేత సమ్మెలను గట్టిం ముటవలన గలగునవ్వములు వ్యర్థములు కసాధ్యము. అని కెయి తకొగారు చెప్పిరి. అంతట వర్త జరిగెను.

కొత్తపట్నం సారావేలంపాట

కొత్తపట్నంసారావేలంపాట వికాఖపట్నం జిల్లా పార్శ్వతీపురమున 12 వ తేదీని జరిగినది. పోలీసువారు ఆస హాయవాదులు దుకాణదారులువచ్చిరి. ఆసహాయవాదులు చక్క గా బోధించిరి. దుకాణదారులెవ్వరునుపాడలేదు. దుకాణదారు లకందరికిని పుష్పమాలలు మెడలలో వేసి ఊరేగింపుతో సభా ప్రదేశమునకు గొనిపోయిరి. దేవాలయమువద్ద ఉపన్యాసములు జరిగెను.

గాంధీ రవీంద్రుల సంభాషణము.

గౌరవానువాసమున గాంధీ రవీంద్రులకు జరిగిన సంభా షణావివరములు యింతకు ప్రకటింపలేదు. కాని స్టేట్సుమనుష్ర్తి కావ్రతినిధి, ఆ న్యాయగంటలు జరిగిన సంభాషణము చాలవరకు రాట్టమును గురించియు, విదేశవస్త్రదహనమును గూర్చియు జరి గెనది, తెలిసినట్లుల తెలుపుచున్నాడు.

గాంధీ, టాగూరును ప్రతిరోజును కొంతసేపు రాటుము విడ వారము తీయుమని కోరెను. టాగూరు అట్లు చేయుటకు తీరస్కరించుటకు గాక విద్యావంతులు నూలవడకుటనుగూర్చి సంజేషములు జెల్పెను. గాంధీ విదేశవస్త్రదహనమువలని లాభ ములనుజెప్పి టాగూరును తృప్తిపరచవలెనని గాని యట్లుచేయ లేకపోయెను. కవీంద్రుడు గాంధీతో నేకీభవింపకపోగా విదేశ వస్త్ర దహనకార్యము అమాల్బాగము ఖండించి, యెందరో స్త్రీ లును పురుషులును దిగంబరులై యున్నారని చెప్పెను. గాంధీ టాగూరును ఒప్పింపలేకపోయెను. ఆయనయభిప్రాయము తమి యు మారలేదు.

కవీంద్రునియింట విదేశవస్త్రదహనము గావించినది గాంధీయనుచున్నది. అదియును ఆయనకుదెలియకుండ ఒప్పుదల తేకుండజేసిరి. ఇంటిలో నెవరికిని గూడతెలియదు. ఆపని నిజము గా టాగూరు నవమానపరచుటకు జేసిరి. విదేశవస్త్రముల గూర్చిన యాయన యభిప్రాయములు గాంధీ యనుచరుల కిది వరకు తెలిసియే యట్లు జేసిరి. (స్టేట్సుమనుష్ర్తిక.)

చెన్నపురి యూరోగ్యము:— సెప్టెంబరు 10 వ తేదీతో అంత్యమయ్యేవారములో వేయింటికి 38.8 మంది చని పోయిరి. నల్లరకు సోఫ్టకము పోయగా నిద్దరు చనిపోయిరి. ఏనుజ్వరమువలన నెవ్వరును చావలేదు. ఇతర జ్వరములవలన 48 మంది చనిపోయిరి. గతవత్సర మిదేవారములో 38.8 మంది చని పోయిరి.

మాడేకుట్టు:—5-9-21 తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటల లకు బహిరంగసభ జరుపబడినది. చుట్టుపట్లగ్రామములనుండికూడ జనులువచ్చి మూగిరి. విదేశవస్త్రదహనము మొదలుగాగల ప్రస్తుతోద్యమవిషయములు గుర్తొక్కుముగా నుపన్యసించిరి. సా యంతనమున నుమారు రు 1000 ల విలువగల విదేశవస్త్రములు గుట్టగాజెట్టి తగులజెట్టిరి. ఇటునటుబోవు మార్గములకూడ తమ నైనున్న విదేశవస్త్రముల నీనుటలతో వైచిపోయిరి. గాత్ర 7 గంటలకు సభ ముగిసినది.

9 తేదీ రాత్రి గుంటూరు పట్టణసంఘముతరపున ఫస్తుకం పెసహాలుగారు మ. రా. రా. శ్రీ దామోజీపురపు వెంకటకరసిం హారావుగారు తమచే రచియింపబడిన "లిక్ జిలిచరిత్రము" ను హృదయాహ్లాదకరముగ మిక్కిలి గౌరవంతములగు పద్యములు క్రిందలతో హరికథారూపమున బోధించి పురజనుల కృతజ్ఞతకు వాగులైరి.

అలిపూరు మేజిస్ట్రేటు పుత్తరపు
అలిపూరులో అల్లరులు జరిగినపట్టుట చీకటిపడినది మొ దలు తెల్లవారువరకును వీధులలో ప్రజ లెవరును తిరుగరాదని మూత్రమే జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞాపించెను. కాని రాత్రి వీధులలో దీపములు వెట్టవల దని ఆజ్ఞాపించలేదు. కాని ఆ అల్లరులలో ప్రజలు వీధులు లగన్నిటిని సుమారు 1425 రూపాయల వెలగల వానిని బారై స్టోర్ తేదీని పగులగొట్టిరి అని సంయుక్త రాష్ట్రముల దొంగతనమువారు ప్రకటించిరి.

లోకసాహి పత్రికా సంపాదకుని పట్టుకొనుట
లోకసాహి అను మహారాష్ట్ర భాషా వారపత్రికయందు 27-6-21, 11-7-21 తేదీలను వ్రాయబడిన వ్యాసములు రాజ ద్రోహనూచకము లని సంపాదకు డగు హదాగారిని పూనా లోను ముద్రావకు డగు సీతారామ లలితుగారిని బొంబాయి లోను 10-వ తేదీని పట్టుకొని అపత్రిక ముద్రింపబడుచున్న లోక సేవక ముద్రాలయమును హదాగారి యింటిని సోదా చూచిరి. పత్రిక దోరణి సరిగా లేదుగాన దానిని వేరొకచో ముద్రించుట కేర్పాటు చేయవలె నని ముద్రాకాలాధిపతి యగు లలితు గారు హదాగారి కిదివరకే నోటీసు యిచ్చి రని తెలియు చున్నది. వారి నిద్దరిని బొంబాయి రాజధాని మేజిస్ట్రేటు 17 వ తేదీవరకు రిమాండులో నుంచుట కాజ్ఞా పించెను. వారు బానిసను యిచ్చెదమని పిటిషను పెట్టనే లేదు

ధార్వారు కేసు

ఈ కేసులో ముద్దాయిలు వాజ్ఞాల్ముల నిచ్చుచు న్నారు. రెండవ ముద్దాయి తిరుమలరావుతోపి, మాడవముద్దా యి వామనరావు జతారు(రాజరాం అనుదివ్యపత్రికకుయజమాని) గార్లు 9 వ తేదీని వాజ్ఞాల్ములను నిచ్చిరి. తాము నిర్దోషులమని యుపోలీసు వారికిని లింగాయతులకును తమతైకల ద్వేషము వలన అన్యాయముగా తమ్ము యాకేసులో చేర్చిరినియు వారు చెప్పిరి. 12వ తేదీని జరిగిన విచారణలో విజయఅను మరియొక దిన పత్రికకు సంపాదకుడగు అన్నా చార్యులూ కేరి, (న్యాయముద్దాయి మధ్యాచార్య (వార్తా పత్రికల నమ్ము నతడు అయదవముద్దాయి కమలాపురు (అసహాయాద్యమును నవలించిచి ప్రచార మొన రించుచున్న విద్యార్థి గార్లు వాజ్ఞాల్ములను నిచ్చిరి. తాము నిర్దోషులమనియే వా రందరునుజ్జే చెప్పిరి.

వెంటపాడు:— ఈవెల 10-వ తారీఖున మాగ్రామము నకు శ్రీమతి అన్నపూర్ణాదేవిగారును, (2) గంపలగూడెం కుమార రాజాగారును, (3) వరకింగారావు గారును, (4) చట్టి నరసింహారావుగారును, (5) భట్టిప్రోలు ప్రకాశరావుగారును విచ్చేసి విదేశవస్త్రదహనమును, పరిపాలన దుండగములు, సత్వరస్వరాజ్యవర్తకత, నివాసపునిరసము మొదలగువానిని గురించి చక్కగ నుపన్యసించి మమ్ము కృతార్థుల చేసినందుల కంతయు వందనీయులు. శ్రీమతి అన్నపూర్ణాదేవిగారు అబలి యయినను చక్కనిమృదువుగురైతితో ప్రేక్షకులకు నచ్చ జెప్పినందుల కంతయు ప్రశంసనీయురాలు.

రంగ భిలాఫతు సంఘాపాద్యులని పట్టుకొనుట.

మాలావా అభాఖిమ రసియ్యద్దిన అహమదు (బహదర్ పూరు ఫరీద్పూరు బహుపామియా అను మారు పేరు గలవారు) గారిని 108 వ శక్త నుద్రకారము పట్టుకొనిరి.

తామర తయిలము

రాజారాణిగల దబ్బాలో ఉండును. వెల 0.6-1

తామర; తిట్ట; ఏనుగ గడ్డి; యరక; ఉంగరములకుండి మట్టు; రసికాకుండు; తెల్లగుర లూడిపోవుట క గలకు చర్మకోగములను వాళ్ళకు చేయగలదు.

మోహి నీ తైలము

5 తులి నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

శబ్దకోముడి:—ఇదితెలియ ఇయడగల ఇన్న తెలుగు

గుంటుపు. ప్రతి ౧-1 రూ. ౧ కపాజిల్లెక్క కేణ

మోహి, అంధకృతిక కా ర్మకాంతాన్తి మహమ్మద య నవార్తకపి.

అనంతవరం

పంచాయతీ వ్యవస్థాపన

30-8-21 తేదీన కమలాపతి కన్నెగంటి నూర్వహ

రాయణ ఇటికాల నూర్వహారాయణ పాలవర్తి వెంకటాచార్యులు
మహామయ దయచేసి శ్రీయంతవహువేంకటేశ్వరశాస్త్రి
గారి యాధిపత్యము క్రింద ప్రస్తుతపుభారతదేశములోని రాజ
కీయ పరిస్థితులగురించి తేటతెల్లముగ ఆబాలగోపాలమునకు
నుగ్రహించునటులు విపులముగ వివరించిరి. ఇటికాల
నూర్వహారాయణుగారు ప్రస్తుతపరిపాలనలోని లోపములు పూ
ర్వపు తెల్లవారి యుద్ధేశ్యములు ఇప్పటి తెల్లయవ్యోగస్థుల యా
లోచనలకు గలతరతమ్యము స్వరాజ్యావర్తము మున్నగు విష
యములు చక్కగ ప్రజలకు బోధపరచిరి. కన్నెగంటి నూర్వహ
రాయణగారు బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతరయుద్ధయము ఇదియను
బుడేరుటకు కారణములు రాజ్యాంగచక్రమునామందు బ్రాహ్మ
ణబ్రాహ్మణేతరయుద్ధయగ్ధుల విధులు, తెల్లవారి సమయాను
మాలపరిపాలనావిధానము భారతీయలదే రాజ్యాధిపత్యమున్నగు
సకలవిషయములు తమకులముగత సహజధైర్యత్యానముల
తో నుపన్వేషించి పండితపాత్రుల సహాయముగా బిప్పించిరి వెం
కటాచార్యులు పంజాబు రంజితములు రాటపు
సంజేతము, బ్రిటీషువ్యాపకసములయొక్క అవ్యాధివ్యరూ
పము మున్నగునవి హరికథానామముగ భక్తియుక్తముగా
నిరూపించిరి. సభాసదులకోరికమీద నొకపంచాయతీవ్యాపక
స్థానము గ్రామములో నన్నిటలపెట్టు కలదానిని స్థాపించిరి.
ఆసభకు నొకవ్యవహారక యవసరమని పెద్దలచెప్పుటచే నా
గల్గి కృష్ణయ్యగారు పంచాయతీవ్యాపకస్థానమునకు వ్యవహార
తగా సర్వజనాంగీకారపూర్వముగా నెన్నుకొనబడిరి. గొల్ల
పూడి శ్రీరామమూర్తిగారిని సహాయవ్యవహారతగా నియమిం
చిరి.

బ్రాహ్మణ విద్యమానూరు

1-9-1921 తేదీన కంగులతాలూకా బ్రాహ్మణుల

మానూరు ప్రరంబున శ్రీచెన్నకేశ్వరస్వామివారిదేవాలయపురో
భాగధ్యమనందు శ్రీ తిలకునహాళిమని మహావారప్రశం
సనుగురించియ గాంధీమాహాత్మునిమహాధ్యమమునుగూర్చియు
అరిసోదరుల మహాత్మానా దేశభక్త్యదయప్రబల్యమునుగూ
ర్చియు మ. రా. రా. శ్రీ. స్వరాజ్యకాండర్పిగారగు గొల్ల
పూడిబుచ్చయ్యశాస్త్రిగారి అధ్యక్షతక్రింద సభాసమావేశమ
య్యెను. అన్ని జాతులవారును నునూరుపనివందలమంది సభనలం
కరించిరి. ఉదయము 8 గంటలుమొదలు 12 గంటలవరకు దేశ
నాయకులపటములను పెద్దపహాదాయందు నుంచబడి మంగళ
తూర్వధ్యకాలతో మహాత్మాప్రారంభసమయమందు తత్పూర్వ
మే మధ్యవిక్రయత్యాగ మొనర్చి తత్పూరుంబున సారాయిడిపోవు
పూర్తిగా నెత్తివేయబడిన లచ్చంకెట్టి నువ్వుగాయని యా
దార్యముగూర్చి సభాధ్యక్షునితో ప్రశంసింపబడి త్యాగధారే
యని దేనానుంతయు పుష్పమాలికాలంకృతము గావించిరి.
సభ్యులు కరతాళధ్వను లొనర్చి పగలు పురోత్సవముగావించిరి.
తత్పూరుంబున బద్ధపాతకునాధ్యపులు విదేశవస్త్రులవ్యాపక
కార్యక్రమమును మామమూలాలలో త్యాగమొనర్చిన మని
యొ ఖద్దరు మామమతపు వితరమును నేతముం దుపయోగించ
మనియు వాదనామొనర్చిరి. మరల రాత్రి 9 గంటలకు సుమా
రు 15 వందలజనులతో తత్పూరేకంబుతయు నిండియుండ సభా
ధ్యక్షుడు ప్రభువునుండు మహాత్ముని మహాధ్యమముం బ్ర
శంపించిరి. తదనంతరము మ. రా. రా. శ్రీ చెరులవాడవెంకట
రామయ్యపంతులుగారిలన విదేశవస్త్రులహింసారము ఖద్దరుద
స్త్రధారణము మధ్యపానంపేషమునుగూర్చియు గంభీరధ్వనుల
తో చక్కనియంపవ్యాపక మొనర్చిరి. రాత్రి 1 గంటలకు పురప
దులలో ప్రభ ఉత్సవము యూరేగింపు జరిగినది.

వకటన

మా వద్ద 36 వాయిదా పరమ వాగ్దేవు లీ ఆయుధ ఇంజన్
అమృతమునకు గలదు. వలయునాకు ఈ దిగున విలాసమునకు
ప్రాసినయెడల యాతరు విషయములు తెలుపబడును.
తమన వెంకటలక్ష్మీను అండ్ తమన శ్రీరాములు.
ఏలూరు.

S. S. L. C. Public Examination, 1922.
Group A—Telugu.
KAMSANASANAM
By M.R.Ry, K. Venkataramana Kavi, Price Rs. 6-10-0.
Apply to:-
M. V. Ramana & Co., Book-Sellers, Nellore.
M. P. Sarma, 331, Thambu Chetty Street, Madras,

ముఖ్య గవనింపు.
1920 వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి
తేదీ నుండి ఆన్నిధరలు మార్పుచేసింది.
The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road,
BOMBAY.
ఇప్పుడు కాలము వనుకరించి మిక్కిలి సమృ
ద్ధిగాను, తవ్వక గుణము నిపున్యును
అయిత్యేక బోధధములను తయారు చేయు
యన్నాము.
హిందూ దేశమునందు జరిగిన అను
భవత వస్తు వజర్యము అన్నిటిలో బంగార
మతములు బహుమతిగా నిర్వీయవచ్చును.
వై శనిన విలాసమునకు వ్యాసనతో
ధరలవట్టి వంతుజుడు.
హిందూ వర్తమానాధిక
వర్తమాన
అయిత్యేక యావధముల శిక్షణనారు
(288) తొంకొంబు కం 18.

వస్త్రోగమున కమూల్యముగు ముండు.
ఇది మిగులహాస్యకరమును ముండు. పది పదునైదులో
జులు రాయుటవలన తెల్లని చచ్చులు, అల్లుకాక చర్మమునై
మరియేవిధమయిన రంగులను నిర్మూలముచేయును. ముఖ్యముగా
నిరోగమునకు బాగ త్రవ్వినోనా(భారతగు)కుందియే దీనివెల
టిన్ను 1-3 తపాల్ చార్జితో సహా రూ 4-8.0. (311)
Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

ఆంధ్ర (957)
సంస్కృత గ్రంథములు
వికృతియా డిపో,
మైలాపూరు - మద్రాసు.

ముఖ్య గవనింపు.
యోగ్యతావర్తమానము. 2943
(5) కాకేట్టునానందుని, డి.రా. మేడికర్ హాళి
కరగాన ఉప్పు ఉపయోగించుటచేసి. మంత్రి ఆకలి
లిగించెను. సభాసమావేశ ప్రరంబుమొనెను.
శేఖర్, } రాజానవేంద్ర
14-5-21 } 35 జగ్ ఆప్ శేఖర్.

KORNIKA OIL
THE IDEAL HAIR TONIC

మిక్కిలి వున్నదేశమున యిండియా దేశమునందు మొదలును చలన గలగుట
కునుమాంద్యము వదలుటకును జ్ఞాతకేశక హిమ్యుటకును తలకెండుకల భోగ్య
ముగ వినిగలదుచుండుటకును ప్రతి శ్రీయును ప్రతిపురుషును ముఖ్యముగా
కామినియా ఆయిలు (విజ్ఞప్తి)
తలకెండుకలకు మోతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు
తగిన శక్తి తలనూనెయందు కలదు. ముండును పోగొట్టును. భోజములకు పట్టు
నంటి మెత్తదనము నిర్మూను. మెదలినకు చాలవల్లదనమును కలిగించును. పరి మెండ
గుటలన కండ్లకు కలగు మాలిన్యమును పోగొట్టి మోతన సౌందర్య కలిగించును
కామినియా ఆయిలు తలనూనె అన్నిటికీను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలకును పురుషు
లకును, పెక్కుమందికి మహాపకారము మొనరించినది.
నేడు కీని నుపయోగించుచుండుడు.
తల ఒకబుడి 1.0-0 వ. పి. చార్జి 0.6-0 అలావు.
మూడుబుడ్లు 2-10-0 వ. పి. చార్జి 0.12-0 అలావు.
వ. పి. మణియార్ద్రత కమిషను య్య 0.2-0 ప్రత్యేకము.
సోల్ ఏకెట్టు.
ఆంగ్ల యిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.
155 జమ్నాపురీ, బొంబాయి.
D 126 W 100.

స్వదేశ హస్తనిర్మిత వస్తువులు.
గట్టి పని! వెల సరసము!!
ప్రతి ప్రమేన ఉత్కృష్టో తయారుచేయబడు చున్న
విన్ను, పెద్దపైజుల మడచాకులు, పేనాకర్తులు, బుట్టయ
కర్తులు, విన్ను విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడు చున్న
అన్నిపైజుల యిత్తి కప్పుతాళములు, ఇనుప కప్పుతాళములు,
ఇత్తిడి యినుము కలిసిన కప్పుతాళములు, మంచి తాళములతో
బంతో బస్తుచేయబడిన యినుపపైజులు వగైరా సామానులు
మా కర్మాగారమున తయారుగుచున్నది. (8081)
దరఖాస్తులు ప పిన ధరలు తెలుపబడును.
గర్తులకు సరసమైన కమిషన్ నియమమును.
తండ్రి చిరునామా: } బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో.,
"ఇండి స్ట్రీసు" } కట్టన్న అండ్ లాక్ మేకర్స్ & Co
వెల్దాపురం. } వెల్దాపురం. (గోదావరి జిల్లా)

నమ్మకము (1842)
బంగారు, వెండి రత్నముల
నగలును ఇతర వస్తువులును
వాపసు యిచ్చిన పుచ్చుకొని వైకము ఇర్దుబడును
ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ
25, వై నాబాబు రోడ్, మదరాసు.
నగలు వాణ్యముగాను పూనినోడ సరిమైన ధరలకు
తయారుచేసి విక్రయించుట వంతుజుడు. తయారుచ
తేనివాటిని అలిగియుముగా అర్ధమేరకు తయారుచేసి
యిచ్చుబడును. వికసారి అర్ధము యిచ్చి నగలు తయారు
చేసికొన్నవారి వలన మా నమ్మకము తెలిసికొనవచ్చును.

మలయచందనము
గనేరియా జను నెగోగమునకు మోతాతము.
వర్షమునకు. పిడికారీలో మోతాతము.
పిలుపు, వెలుపు, వర్షు, వడయ్యము.
నిత్యము నెగోగమునకు మోతాతము.
మోతాతము. శ్రీల దేవుని
వాణ్యమునకు మోతాతము. గోదావరి జిల్లా.
తేదీ 1-5 తెల 2-10-0
1. తండ్రి (చలయచందనము) (మోతాతము) గోదావరి జిల్లా.
1251 **ముత్తేశోధక**
ముత్తేశుల చున్న గు గర్భాశయ రోగములకు శా
గట్టి సంతానము నొసంగు చింతామణి. దర్బా 2-10-0
వీ యూ వ ము
కాశీ, టి, లోలోలకు బయలు. మంచి నువానకు
గుణము గల ఆయుర్వేదయోగము. దర్బా 0-12-0
కంధర్వచార్యుడే. రాజువరం, (గోదావరి.)

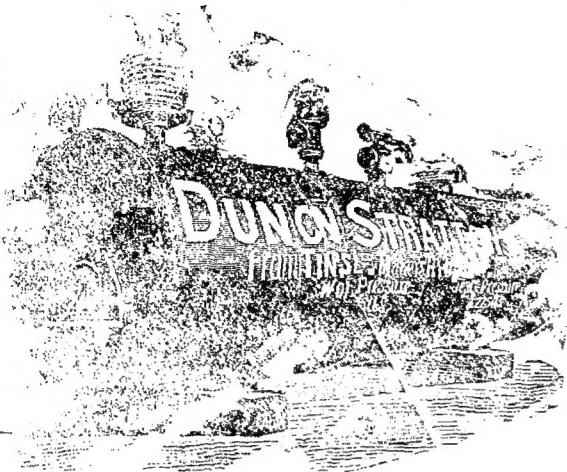
కామినియా ఆయిలు (విజ్ఞప్తి)
తలకెండుకలకు మోతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు
తగిన శక్తి తలనూనెయందు కలదు. ముండును పోగొట్టును. భోజములకు పట్టు
నంటి మెత్తదనము నిర్మూను. మెదలినకు చాలవల్లదనమును కలిగించును. పరి మెండ
గుటలన కండ్లకు కలగు మాలిన్యమును పోగొట్టి మోతన సౌందర్య కలిగించును
కామినియా ఆయిలు తలనూనె అన్నిటికీను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలకును పురుషు
లకును, పెక్కుమందికి మహాపకారము మొనరించినది.
నేడు కీని నుపయోగించుచుండుడు.
తల ఒకబుడి 1.0-0 వ. పి. చార్జి 0.6-0 అలావు.
మూడుబుడ్లు 2-10-0 వ. పి. చార్జి 0.12-0 అలావు.
వ. పి. మణియార్ద్రత కమిషను య్య 0.2-0 ప్రత్యేకము.
సోల్ ఏకెట్టు.
ఆంగ్ల యిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.
155 జమ్నాపురీ, బొంబాయి.
D 126 W 100.

DUNCAN STRATTON & Co.

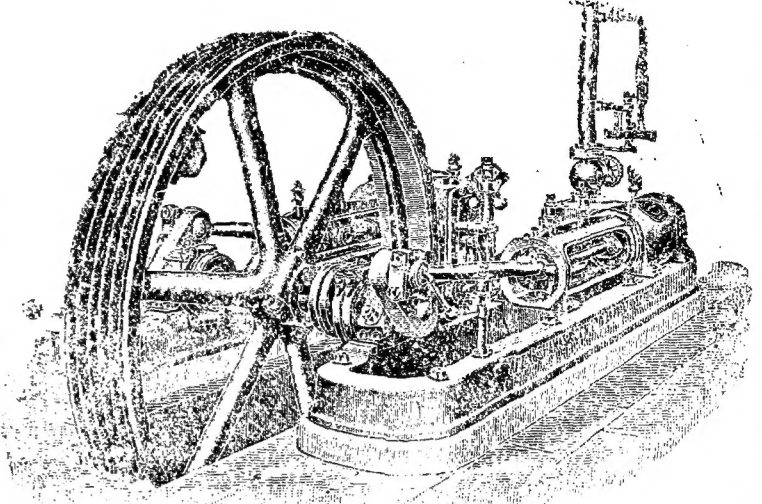
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందనము — డయామీటరు
ఆ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యందును.
స్టీంబల్లింగు ప్రెసురు
80 పౌనులు మొదలు
160 పౌనులవరకు ఉండును.

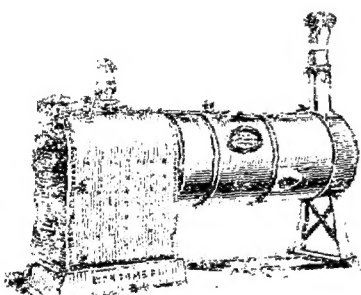

హైక్రాసు స్టీల్ కార్బన్ బాయిలర్లు.

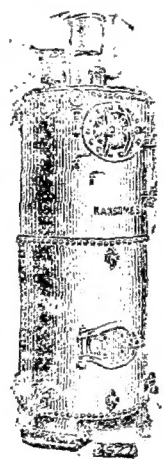

హైక్రాసు స్టీల్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 52 అ. వరకు ఉండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అం వరకు ఉండును.
స్టీంబల్లింగు ప్రెసురు 100 పౌ. మొ. 250 పౌ. వరకు ఉండును.

లోకో మల్టిప్లయిబల్ బాయిలర్లు.
స్టీముబల్లింగు ప్రెసురు 80 పౌనులు మొదలు
100 పౌ. 120 పౌ. 150 పౌ. వరకు ఉండును.

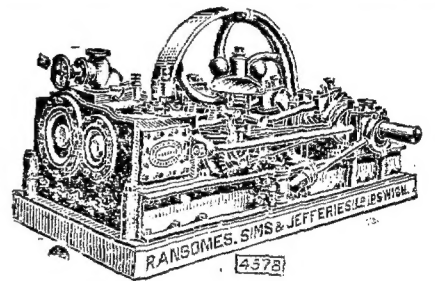
వర్టికల్ బాయిలర్లు.
డయామీటరు 80 పౌనులు మొదలు
100 పౌనులు వరకు ఉండును.

ఈ క్రింద తెలుపబడిన వాటిని
సర్దుచు చేయుదుము.

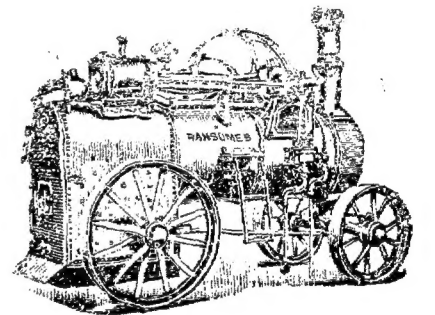
మాది జిన్నీంగు మెషిన్, వాటిసామానులు
మాది ప్రెస్సింగు మెషిన్
మాది స్పిన్నింగు మెషిన్
మాది వీవింగు మెషిన్
అన్నిరకముల ట్రిము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల ట్రిము బాయిలర్లు
కోల్ ఫవర్ విల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మండుగడ్డచేయు మెషిన్
కర్మ బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామాను
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగితము, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరసన్ నూనె కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్
ఎలక్ట్రిక్ రైటింగు (ప్లాట్టు) కొరముట్లు
లేతులు వర్క్సాపు కొరముట్లు
టీలు పాప్టింగు, కప్పింగులు, పెడెప్టు
కాల్ బరన్ అండ్ కాస్టు ఐరన్ ఫుల్లిలు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

సైడ్ బ్రెస్టెడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.

(కాన్ కువాపు మొననుండి పోల్ తీయబడినది)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హైస్పీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

పోర్టబల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము ప్రెసురు 120 పౌనులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో ప్రెసుర్ సిలిండరు.
స్టీము ప్రెసురు 150 పౌనులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యందు ఇంగ్లీషు స్టోరు ఇంజనీర్లు కంపెనీ ప్రాప్తైబరు గారైన
మానేషన్ బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్నీ నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, శైత్యము, పడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనెప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బీతో సహా మొదలు 0—10—0; డజన్ 1—5—0. పోట్లుభిక్షులు కలు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6. తంబు శెట్టి విధి, మదరాసు.

